

Chương I

**KHÁI NIỆM, NGUỒN GỐC, QUÁ TRÌNH
HÌNH THÀNH TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ
MINH**

**Dân tộc và
cách mạng
giải phóng
dân tộc**

**CNXH và
con đường
quá độ lên
CNXH**

**Đạo đức,
văn hoá và
xây dựng
con người
mới**

Hệ thống tư tưởng

**Độc lập
dân tộc
gắn liền
với CNXH**

**Đảng cộng
sản Việt
Nam**

**Dân chủ
và xây
dựng Nhà
nước...**

Hồ Chí Minh

**Đại đoàn
kết dân tộc
và đoàn
kết quốc tế**

I. ĐỐI TƯỢNG, NHIỆM VỤ, PHẠM VI VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU; KHÁI NIỆM TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

- **1. Đối tượng, nhiệm vụ, phạm vi và phương pháp nghiên cứu**
- **2. Khái niệm tư tưởng Hồ Chí Minh**

Khái niệm tư tưởng HCM đc Đảng ta chính thức sử dụng vào năm 1991

II. ĐIỀU KIỆN LỊCH SỬ-XÃ HỘI, NGUỒN GỐC VÀ QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

- **1. Điều kiện lịch sử - xã hội**
- **2. Nguồn gốc tư tưởng Hồ Chí Minh**
- **3. Quá trình hình thành và phát triển của tư tưởng Hồ Chí Minh**

III. Ý NGHĨA CỦA VIỆC HỌC TẬP, NGHIÊN CỨU

TỰ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

- 1. Tự tưởng Hồ Chí Minh là sự vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác-Lênin vào điều kiện cụ thể của Việt Nam (Đại hội IX – 2001)
- 2. Cốt lõi của tự tưởng Hồ Chí Minh là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội
- 3. Tự tưởng Hồ Chí Minh là mẫu mực của tinh thần độc lập, tự chủ, đổi mới và sáng tạo

1. Đối tượng, nhiệm vụ, phạm vi và phương pháp nghiên cứu

- **1.1. Đối tượng, nhiệm vụ và phạm vi nghiên cứu**
- **1.2. Phương pháp nghiên cứu**

1.1. Đối tượng, nhiệm vụ và phạm vi nghiên cứu

- - *Đối tượng nghiên cứu*: Mỗi bộ môn khoa học đều có một đối tượng nghiên cứu. Đối tượng nghiên cứu của bộ môn tư tưởng Hồ Chí Minh là *hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh*.

- - *Nhiệm vụ nghiên cứu:*
- + Nguồn gốc, quá trình hình thành và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh;
- + Nội dung, bản chất cách mạng, khoa học và nhân văn, đặc điểm của các quan điểm trong hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh;
- + Vai trò nền tảng tư tưởng, **kim chỉ nam** hành động của tư tưởng Hồ Chí Minh đối với cách mạng Việt Nam và giá trị của tư tưởng Hồ Chí Minh trong kho tàng tư tưởng, lí luận cách mạng của dân tộc và thế giới.

- - *Phạm vi nghiên cứu*: Tư tưởng Hồ Chí Minh không chỉ được phản ánh trong các tác phẩm của Người, mà còn được quán triệt trong *chủ trương của Đảng và nhà nước, trong toàn bộ cuộc đời và sự nghiệp cách mạng* mà Người để lại cho chúng ta, trong những tác phẩm của những người chiến sĩ cận vệ vốn là học trò của Người như Trường Chinh, Lê Duẩn, Phạm Văn Đồng, Võ Nguyên Giáp...

1.2. Phương pháp nghiên cứu

- - *Chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử* là cơ sở phương pháp luận khoa học để nghiên cứu, học tập, vận dụng và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh.

- - Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống **toàn diện và sâu sắc**.
- Cần có *quan điểm toàn diện* trong nghiên cứu, xem xét tổng thể hay từng bộ phận trong mối liên hệ qua lại của các yếu tố, các bộ phận khác nhau.
- Lenin: “Muốn thực sự hiểu sự vật, cần phải nhìn bao quát và nghiên cứu tất cả các mặt, tất cả mối liên hệ và “quan hệ gián tiếp” của sự vật đó”.

-
- - Cần phải quán triệt nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn trong nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh.
  - Tư tưởng HCM là bộ phận nền tảng, kim chỉ nam cho hành động của Đảng Cộng sản Việt Nam

Bác Hồ nhận xét về chủ trương cứu nước của các bậc tiền bối

- Phan Bội Châu: “đưa hổ cửa trước, rước beo cửa sau”. → Ko ủng hộ
- Phan Chu Trinh: “Ỗ Pháp cầu tiến bộ chẳng khác nào xin giặc rủ lòng thương.”
→ Ko ủng hộ

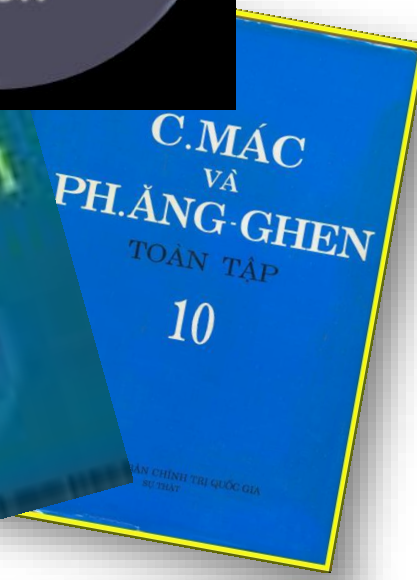
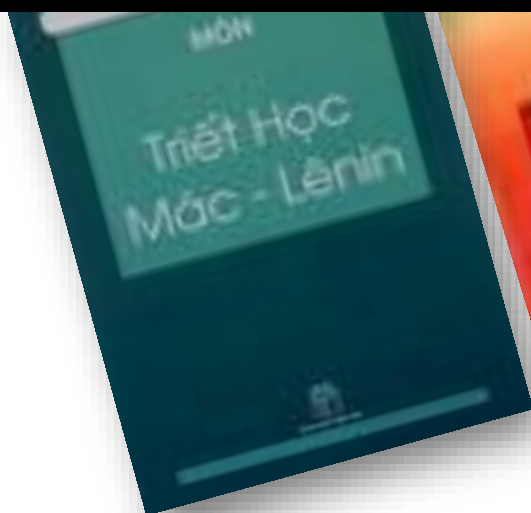
Phương pháp nghiên cứu

Chủ nghĩa
duy vật
biện chứng

Chủ nghĩa
duy vật
lịch sử

Toàn diện
và
hệ thống

Kết hợp
lý luận
với thực
tiễn

1.2. Khái niệm Tư tưởng Hồ Chí Minh

■ 1.2.1. Định nghĩa khái niệm Tư tưởng Hồ Chí Minh

■ Theo văn kiện Đại hội IX:

“Tư tưởng Hồ Chí Minh là 1 hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của **cách mạng Việt Nam**, là kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo **chủ nghĩa Mác - Lênin** vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hoá nhân loại. Đó là tư tưởng về giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người; về độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội; ...

-
- Tư tưởng cách mạng soi đường cho cuộc đấu tranh của nhân dân ta giành thắng lợi, là tài sản tinh thần to lớn của Đảng và dân tộc ta”.

- ***Phân tích định nghĩa:***
- + Là hệ thống quan điểm về *những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt nam* : Tư tưởng Hồ Chí Minh là những quan điểm toàn diện và sâu sắc về cách mạng Việt Nam chứ không phải những cái gì chung chung trừu tượng.
- + Các nguồn gốc hình thành nên tư tưởng Hồ Chí Minh: chủ nghĩa Mác-Lênin tinh hoa dân tộc và trí tuệ thời đại.
- + **Mục đích then chốt** của tư tưởng Hồ Chí Minh là hướng đến ***giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp và giải phóng con người***, mà cốt lõi hơn nữa là tư tưởng *giải phóng con người*, thông qua cuộc cách mạng do Đảng Cộng sản lãnh đạo.

-
- **1.2.2. Hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh:**
  - Hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh là sự phản ánh xã hội Việt Nam trong trạng thái vận động, phát triển và tính chỉnh thể của nó, vì thế là một hệ thống phức tạp, nhiều tầng bậc cấu trúc, nhiều lớp quan hệ, do đó, việc phát hiện và trình bày một cách toàn diện hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh là một việc còn phải tiếp tục làm trong thời gian tới.

HỆ THỐNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

-
- Trong chương trình môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh, sẽ tập trung giới thiệu các nội dung sau:
  - 1. Vấn đề dân tộc và cách mạng giải phóng dân tộc;
  - 2. Chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam;
  - 3. Đại đoàn kết dân tộc; kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại;
  - 4. Đảng Cộng sản Việt Nam; xây dựng Nhà nước của dân, do dân và vì dân;
  - 5. Đạo đức, nhân văn, văn hoá.

II. ĐIỀU KIỆN LỊCH SỬ-XÃ HỘI, NGUỒN GỐC VÀ QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

- **1. Điều kiện lịch sử - xã hội**
- **2. Nguồn gốc tư tưởng Hồ Chí Minh**
- **3. Quá trình hình thành và phát triển của tư tưởng Hồ Chí Minh**

2.1. Điều kiện lịch sử - xã hội

- ***2.1.1. Xã hội Việt Nam***
- ***2.1.2. Quê hương và gia đình***
- ***2.1.3. Thời đại***

2.1.1. Xã hội Việt Nam

- - Xã hội Việt Nam thế kỷ XIX trước khi Pháp xâm lược là một xã hội phong kiến, nông nghiệp lạc hậu, với những chính sách đối nội, đối ngoại bảo thủ, phản động của triều đình nhà Nguyễn.
- - Khi thực dân Pháp nổ súng xâm lược Việt Nam, nhà Nguyễn từ chỗ là lực lượng lãnh đạo một quốc gia có chủ quyền đã trở thành lực lượng bán nước, cầu kết với thực dân Pháp để duy trì quyền lợi của mình. Triều đình đã thẳng tay đàn áp các cuộc khởi nghĩa của nhân dân và nhu nhược ký một loạt các hiệp ước bán nước (5/6/1862; 15/3/1874; 25/8/1883; 6/6/1884).
- - Các phong trào yêu nước chống Pháp của nhân dân ta diễn ra liên tục và anh dũng nhưng đều thất bại.

2.1.2. Quê hương và gia đình

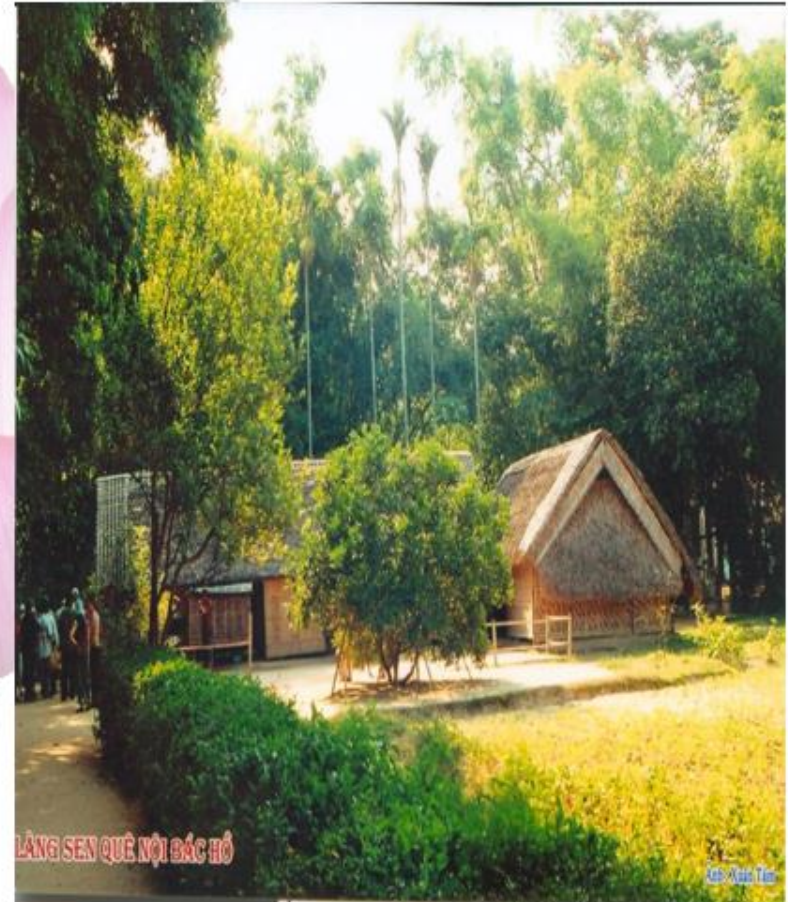
- - Hồ Chí Minh sinh ra trong một gia đình nhà nho yêu nước, gần gũi với nhân dân, với tinh thần yêu nước, thương dân sâu sắc.
- - **Quê hương Nghệ Tĩnh** là mảnh đất giàu truyền thống yêu nước, chống ngoại xâm; quê hương giàu truyền thống văn hóa và hiếu học. Sách Đại Nam nhất thống chí: “Nghệ An đất xấu, dân nghèo, tập tục cần kiệm, nhà nông chăm chỉ làm ruộng, học trò ưu học hành, không mê đạo Phật, chỉ thờ thánh Khổng, rất kính cẩn việc thờ thần”.
- - Quê hương và gia đình đã chuẩn bị cho Hồ Chí Minh một hành trang khá toàn diện về văn hoá, đạo đức, lối sống, nhận thức, tình cảm, giúp Người có được những điều kiện cần thiết đầu tiên để lãnh nhận và đảm đương trách nhiệm mà dân tộc trao cho, khởi đầu từ việc tìm con đường giải phóng.

I- Quê hương chủ tịch Hồ Chí Minh

Quê nội:

- Làng Kim Liên(làng Sen), xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An.
- Vị trí địa lý: Cách thành phố Vinh 12,5km về phía Tây, nằm ở gần núi Chung, cách núi Đại Huệ 3km.
- Là nơi Bác đã sống trong thời niên thiếu (1901-1906).

Quê nội của Bác Hồ - Làng Sen

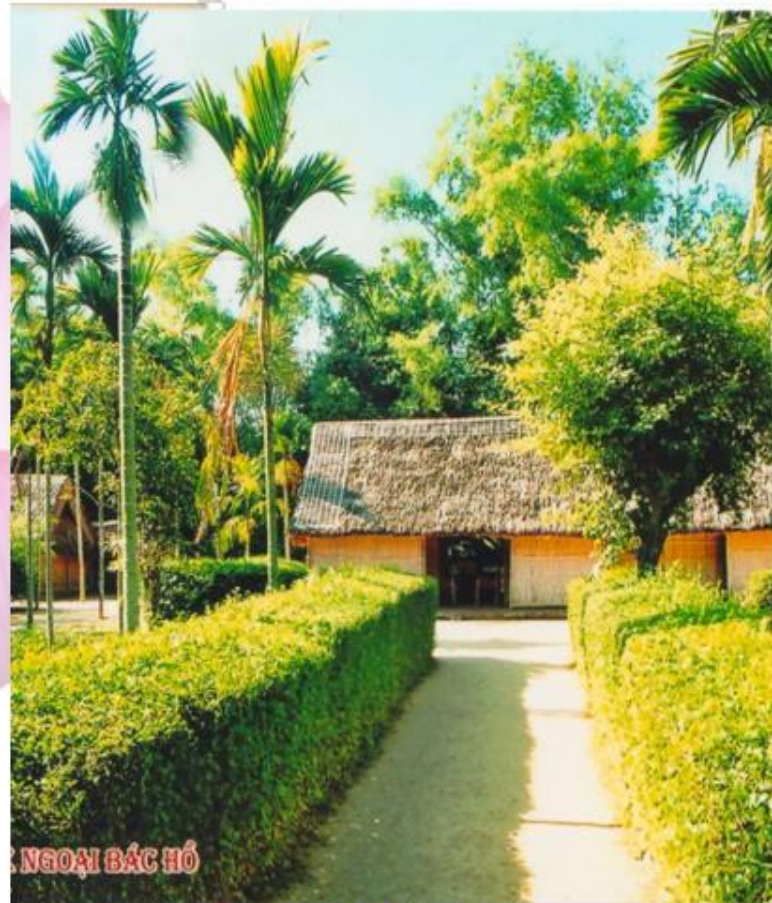

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VĨ ĐẠI SỐNG MÃI TRONG SỰ NGHIỆP CỦA CHÚNG TA

Quê ngoại:

- Làng Hoàng Trù, xã Kim Liên, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An.
- Vị trí: Cách làng Sen khoảng 2km.
- Đây là nơi Người cất tiếng khóc chào đời và sống ở đây cho tới 5 tuổi.

Quê ngoại của Bác Hồ - Làng Hoàng Trù

2.1.3. Thời đại

- - Chủ nghĩa tư bản từ giai đoạn tự do cạnh tranh sang giai đoạn tư bản độc quyền, chủ nghĩa đế quốc xác lập được sự thống trị trên phạm vi toàn thế giới.
- - Đấu tranh giải phóng dân tộc là cuộc đấu tranh chung của các dân tộc thuộc địa chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân, gắn liền với cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản quốc tế.
- - Thắng lợi của cách mạng Tháng Mười Nga đã mở ra thời đại mới, thời đại quá độ từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa xã hội trên phạm vi toàn thế giới.

-
- Nguyễn Ái Quốc nhận thức rằng, chủ nghĩa tư bản tất yếu sẽ bị thay thế bởi chủ nghĩa xã hội và Người đã hướng cách mạng Việt Nam vào quỹ đạo của cách mạng vô sản.

2.2. Nguồn gốc tư tưởng Hồ Chí Minh

- 2.1. Tư tưởng và văn hoá truyền thống Việt Nam
- 2.2. Tinh hoa văn hóa nhân loại
- 2.3. Chủ nghĩa Mác-Lênin: cơ sở thế giới quan và phương pháp luận của tư tưởng Hồ Chí Minh
- 2.4. Những nhân tố chủ quan thuộc về phẩm chất cá nhân của Hồ Chí Minh

Tự tưởng HCM bắt nguồn từ ...

- Truyền thống đạo đức của dân tộc Việt Nam
- Kế thừa tự tưởng đạo đức phương Đông & tinh hoa văn hóa nhân loại
- Tự tưởng đạo đức & những tấm gương của Marx, Engels, Lenin

2.2.1. Tư tưởng và văn hoá truyền thống Việt Nam

* Chủ nghĩa yêu nước và ý chí bất khuất đấu tranh để dựng nước và giữ nước.

- Hồ Chí Minh đã viết: “Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước. Đó là một truyền thống quý báu của ta. Từ xưa đến nay, mỗi khi Tổ quốc bị xâm lăng, thì tinh thần ấy lại sôi nổi, nó kết thành một làn sóng vô cùng mạnh mẽ, to lớn, nó lướt qua mọi sự nguy hiểm, khó khăn, nó nhấn chìm cả lũ bán nước và cướp nước... Chúng ta có quyền tự hào vì những trang sử vẻ vang thời đại Bà Trưng, Bà Triệu, Trần Hưng Đạo, Lê Lợi, Quang Trung, v.v.. Chúng ta phải ghi nhớ công lao của các vị anh hùng dân tộc, vì các vị ấy là tiêu biểu của một dân tộc anh hùng”.

- Chính sức mạnh truyền thống ấy đã thúc giục Người ra đi tìm đường cứu nước, cứu dân. Đó cũng là động lực chi phối mọi suy nghĩ, hành động của Người trong suốt cả cuộc đời hoạt động cách mạng. Người nói: “Lúc đầu, chính là chủ nghĩa yêu nước, chứ chưa phải chủ nghĩa cộng sản đã đưa tôi tin theo Lênin, tin theo Quốc tế thứ ba”.

*Tinh thần nhân nghĩa, truyền thống đoàn kết, tương thân tương ái

- Truyền thống này cũng hình thành cùng một lúc với sự hình thành dân tộc, từ hoàn cảnh và nhu cầu đấu tranh quyết liệt với thiên nhiên và với giặc ngoại xâm. Người Việt Nam quen sống gắn bó với nhau trong tình làng nghĩa xóm, tắt lửa tối đèn có nhau: “Bầu ơi thương lấy bí cùng, tuy rằng khác giống nhưng chung một giàn”; “Nhiều điều phũ lấy giá gương, người trong một nước phải thương nhau cùng”;...

* *Tình thần lạc quan, yêu đời.*

- Tình thần lạc quan đó có cơ sở từ niềm tin vào sức mạnh của bản thân mình, tin vào sự tất thắng của chân lý, chính nghĩa, dù trước mắt còn đầy gian khổ phải chịu đựng, vượt qua. Hồ Chí Minh chính là hiện thân của truyền thống lạc quan đó.

* Truyền thống cần cù, dũng cảm, thông minh, sáng tạo trong sản xuất và chiến đấu; ham học hỏi và không ngừng mở rộng cửa đón nhận tinh hoa văn hoá của nhân loại.

Trên cơ sở giữ vững bản sắc dân tộc, nhân dân ta biết chọn lọc , tiếp thu những cái tốt đẹp từ bên ngoài để hình thành những giá trị riêng của mình. Hồ Chí Minh là hình ảnh sinh động và trọn vẹn của truyền thống ấy.

2.2.2. Tinh hoa văn hóa nhân loại

Hồ Chí Minh nói:

“Học thuyết Khổng tử có ưu điểm là sự tu dưỡng đạo đức cá nhân.

Tôn giáo Jesus có ưu điểm là lòng nhân ái cao cả.

Chủ nghĩa Mác có ưu điểm lớn nhất là phương pháp làm việc biện chứng.

Chủ nghĩa Tôn Dật Tiên có ưu điểm là chính sách của nó phù hợp với điều kiện nước ta.

Khổng tử, Giê-xu, Mác, Tôn Dật Tiên chẳng phải đã có những ưu điểm chung đó sao? Họ đều muốn “mưu hạnh phúc cho loài người, mưu hạnh phúc cho xã hội”. Nếu hôm nay, họ còn sống trên đời này, nếu họ họp lại một chỗ, tôi tin rằng họ nhất định chung sống với nhau rất hoàn mỹ như những người bạn thân thiết.

Tôi cố gắng làm người học trò nhỏ của các vị ấy”.

2.2.2.1. Tư tưởng và văn hóa phương Đông

* **Nho giáo:**

Hồ Chí Minh đã tiếp thu những mặt tích cực của Nho giáo về triết lý hành động, nhân nghĩa, ước vọng về một xã hội bình trị, hoà mục, thế giới đại đồng; về một triết lý nhân sinh, tu thân, tề gia; đề cao văn hoá trung hiếu “dân vi quý, xã tắc thứ chi, quân vi khinh”.

Hồ Chí Minh đã đưa ra những đánh giá về Khổng giáo và những ảnh hưởng của học thuyết này đối với Người:

“Tuy Khổng Tử là phong kiến và tuy trong học thuyết của Khổng tử có nhiều điều không đúng song những điều hay trong đó thì ta nên học”
và “Chỉ có những người cách mạng chân chính mới thu hái được những điều hiểu biết quý báu của các đời trước để lại”. Lênin dạy chúng ta như vậy”.

- Đồng thời, Người cũng chỉ ra mặt hạn chế của Nho giáo (tính đẳng cấp: chia xã hội thành bậc quân tử- tiểu nhân, coi thường lao động chân tay, đặc biệt coi khinh phụ nữ...)

* **Phật giáo:** Tư tưởng vị tha, từ, bi, bác ái, cứu khổ cứu nạn, thương người như thể thương thân; nếp sống có đạo đức, trong sạch, giản dị, chăm lo làm điều thiện; coi trọng tinh thần bình đẳng, chống phân biệt đẳng cấp, chăm lo điều thiện... Hồ Chí Minh chịu ảnh hưởng của Phật giáo như một yếu tố trong văn hoá truyền thống, còn Phật giáo còn ảnh hưởng đến Hồ Chí Minh trong quá trình hoạt động thực tiễn của Người, nhất là khi Người trực tiếp gánh vác trọng trách cao nhất của đất nước.

* Ngoài các giá trị tư tưởng, văn hoá phương Đông truyền thống, Hồ Chí Minh còn chú ý kế thừa tư tưởng của một số nhà hoạt động cách mạng nổi tiếng của phương Đông hiện đại như Gandhi, Tôn Trung Sơn.

- Theo Hồ Chí Minh, ưu điểm lớn nhất của chủ nghĩa Tam dân của Tôn Trung Sơn đối với nước ta là phù hợp với điều kiện thực tế

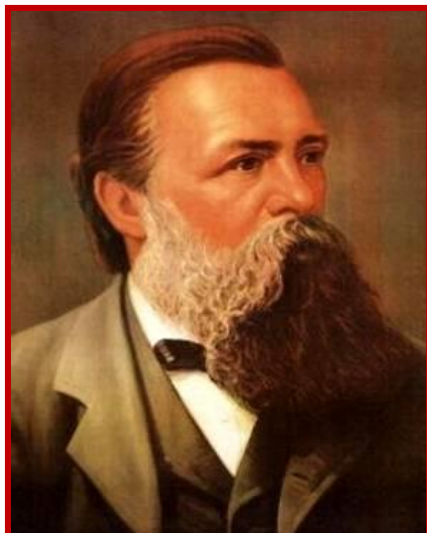
2.2.2. Tư tưởng và văn hóa phương Tây

- - Về tư tưởng dân chủ của cách mạng Pháp, Hồ Chí Minh đã tiếp thu tư tưởng của các nhà khai sáng: Vôn-te (Voltaire), Rút-xô (Roussu), Mông-tét-xki-ơ (Moutesquieu). Đặc biệt, Người chịu ảnh hưởng sâu sắc về tư tưởng tự do, bình đẳng của ***Tuyên ngôn nhân quyền và dân quyền năm 1791*** của Đại cách mạng Pháp.
- - Về tư tưởng dân chủ của cách mạng Mỹ, Người đã tiếp thu giá trị về quyền sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc của ***Tuyên ngôn độc lập năm 1776***, quyền của nhân dân kiểm soát chính phủ, đồng thời Người cũng đánh giá những hạn chế của nó.

2.2.3 Chủ nghĩa Marx - Lenin

K.Marx

F.Engels

V.I.Lenin

Các nhà khai sáng của chủ nghĩa Mác – Lênin

Lúc đầu, chính là chủ nghĩa yêu nước, chứ chưa phải là chủ nghĩa cộng sản đã đưa tôi tin theo Lenin, tin theo Quốc tế thứ ba.

Từng bước một, trong cuộc đấu tranh, vừa nghiên cứu lý luận Marx - Lenin, vừa làm công tác thực tế, dần dần tôi hiểu được rằng chỉ có chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản mới giải phóng được các dân tộc bị áp bức và những người lao động trên thế giới khỏi ách nô lệ.

SGGP

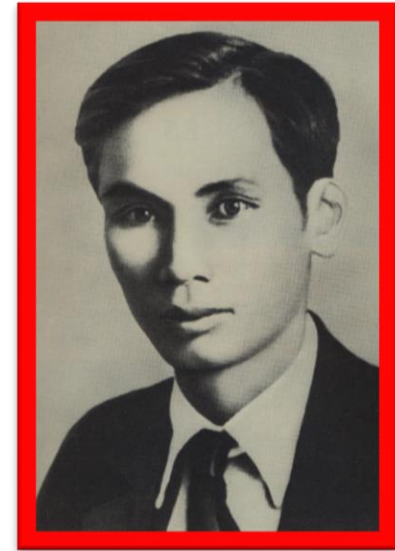
“Luận cương của Lênin làm cho tôi rất cảm động, phấn khởi, sáng tỏ, tin tưởng biết bao! Tôi vui mừng đến phát khóc lên. Ngồi một mình trong buồng mà tôi nói to lên như đang nói trước quần chúng đông đảo: Hỡi đồng bào bị đọa đày đau khổ! Đây là cái cần thiết cho chúng ta, đây là con đường giải phóng chúng ta”

SI NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

- Con đường tôi tới chủ nghĩa Lênin, Hồ Chí Minh toàn tập, NXB CTQG, Hà Nội, 1996, T.10, tr.127 -

Chủ tịch Hồ Chí Minh thăm phòng làm việc của V.I.Lênin ở Điện Kremli, Liên Xô (13/7/1955).
President Ho Chi Minh visiting the office of V.I. Lenin in Kremlin Palace, the Soviet Union (13/7/1955).

Chủ tịch Hồ Chí Minh thăm nơi làm việc của Lênin và tác phẩm “Con đường tôi tới chủ nghĩa Lênin”

“Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mạng nhất là chủ nghĩa Lênin”

(Hồ Chí Minh toàn tập, NXB CTQG 2000, T2, Trg.257)

- Tác động biện chứng của mối quan hệ giữa cá nhân với dân tộc và thời đại đã đưa Hồ Chí Minh đến với chủ nghĩa Mác-Lênin, từ người yêu nước đến với chủ nghĩa cộng sản. Nhờ có thế giới quan và phương pháp luận của chủ nghĩa Mác-Lênin, Hồ Chí Minh đã hấp thụ và chuyển hoá được những nhân tố tích cực và tiến bộ của nhân loại để tạo nên hệ thống tư tưởng của mình.

- *Vì vậy, tư tưởng Hồ Chí Minh thuộc hệ tư tưởng Mác-Lênin, những phạm trù cơ bản của tư tưởng Hồ Chí Minh cũng nằm trong những phạm trù cơ bản của lý luận Mác-Lênin; đồng thời tư tưởng Hồ Chí Minh còn là sự vận dụng sáng tạo và phát triển làm phong phú chủ nghĩa Mác-Lênin ở thời đại các dân tộc bị áp bức vùng lên giành độc lập dân tộc, tự do và xây dựng xã hội mới.*

* Những đặc điểm về con đường Hồ Chí Minh đến với chủ nghĩa Mác-Lênin:

- Đã được dân tộc, quê hương và gia đình trang bị cho một vốn học vấn chắc chắn, một năng lực trí tuệ sắc sảo; có một vốn văn hoá, vốn chính trị và vốn thực tiễn phong phú.
- Xuất phát từ nhu cầu thực tiễn của cách mạng Việt Nam, tìm kim chỉ nam cho sự nghiệp cứu nước, giải phóng dân tộc.

- *Người nói: “Lúc bấy giờ, tôi ủng hộ Cách mạng Tháng Mười chỉ là theo cảm tính tự nhiên... Tôi kính yêu Lenin vì Lenin là một người yêu nước vĩ đại đã giải phóng đồng bào mình... Tôi tham gia **Đảng Xã hội Pháp** chẳng qua vì các ông bà ấy - (hồi đó tôi gọi các đồng chí của tôi như thế) đã tỏ đồng tình với tôi, với cuộc đấu tranh của các dân tộc bị áp bức. Còn như Đảng là gì, chủ nghĩa xã hội là gì và chủ nghĩa cộng sản là gì, thì tôi chưa hiểu; Lúc đầu, chính là chủ nghĩa yêu nước, chứ chưa phải là chủ nghĩa cộng sản đã đưa tôi tin theo Lenin, tin theo Quốc tế thứ ba”.*

- Hồ Chí Minh tiếp thu lý luận Mác-Lênin theo phương pháp nhận thức mác-xít.
- Người có một hiểu biết sâu sắc về thực tiễn dân tộc và thời đại, nhất là thực tiễn phương Đông để xem xét, đánh giá và bổ sung cơ sở triết lý phương Đông cho học thuyết Mác-Lênin.
- Người đã vận dụng lập trường, quan điểm và phương pháp của chủ nghĩa Mác-Lênin để tự tìm ra những chủ trương, giải pháp, đối sách phù hợp với từng hoàn cảnh cụ thể, từng thời kỳ cụ thể của cách mạng Việt Nam.

-
- *Hồ Chí Minh nói:* “Chúng ta phải học chủ nghĩa Mác-Lênin để phân tích và giải quyết các vấn đề cụ thể của cách mạng nước ta, cho hợp với điều kiện đặc biệt của nước ta. Khi vận dụng thì bổ sung, làm phong phú thêm lý luận bằng những kết luận rút ra trong thực tiễn cách mạng của ta”.

2.2.4. Những nhân tố chủ quan thuộc về phẩm chất cá nhân của Hồ Chí Minh

- *Tư duy độc lập, tự chủ, sáng tạo, với đầu óc phê phán tinh tường, sáng suốt trong việc nghiên cứu, tìm hiểu các cuộc cách mạng tư sản hiện đại, không để bị đánh lừa bởi cái hào nhoáng bên ngoài.*

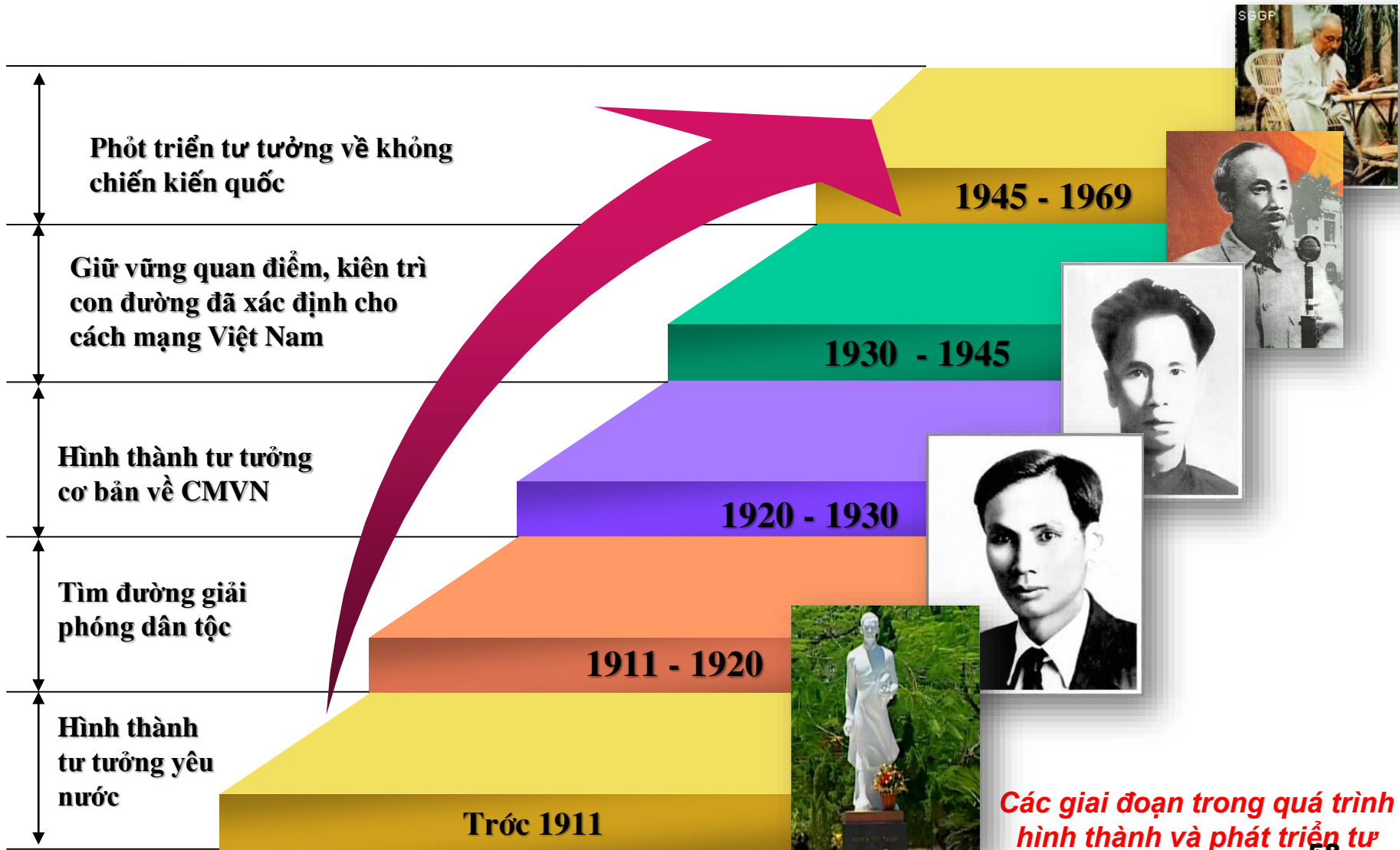
- *Ham học hỏi, chiếm lĩnh vốn tri thức phong phú của thời đại, vốn kinh nghiệm đấu tranh của phong trào giải phóng dân tộc, phong trào công nhân quốc tế để có thể tiếp cận với chủ nghĩa Mác-Lênin, khoa học về cách mạng của giai cấp vô sản quốc tế.*

- *Tâm hồn của một nhà yêu nước, một chiến sĩ cộng sản nhiệt thành cách mạng, một trái tim yêu nước, thương dân, thương yêu những người cùng khổ, sẵn sàng chịu đựng những hy sinh cao nhất vì độc lập của Tổ quốc, vì tự do, hạnh phúc của đồng bào.*

Người nói: “Tôi tuyệt nhiên không ham muốn công danh phú quý chút nào... **Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai cũng được học hành.** Riêng phần tôi thì làm một cái nhà nho nhỏ, nơi có non xanh, nước biếc để câu cá, trồng hoa, sớm chiều làm bạn với các cụ già hái củi, em trẻ chăn trâu, không dính líu gì tới vòng danh lợi”.

3. Quá trình hình thành và phát triển của tư tưởng Hồ Chí Minh

Các giai đoạn trong quá trình hình thành và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh

-
- - Tiêu chí cơ bản để phân kỳ là phải dựa vào sự chuyển biến về nội dung tư tưởng của Hồ Chí Minh trong từng thời kỳ lịch sử cụ thể chứ không phải dựa vào thời gian hoạt động của Người.
  - - Dựa vào tiêu chí nói trên, chúng ta có thể phân chia quá trình hình thành và phát triển của tư tưởng Hồ Chí Minh thành 5 giai đoạn.

3.1. Giai đoạn hình thành tư tưởng yêu nước và chí hướng cách mạng (1890-1911)

- - Thời kỳ này rất quan trọng với sự hình thành tư tưởng Hồ Chí Minh, **hình thành tư tưởng yêu nước, thương dân**, tha thiết bảo vệ những giá trị tinh thần truyền thống của dân tộc, ham muốn học hỏi những tư tưởng tiến bộ của nhân loại. → **chí hướng cứu nước**

Hồ Chí Minh sinh năm 1890 tại Kim Liên- Nam Đàn – Nghệ An trong một gia đình nhà Nho yêu nước cấp tiến

Cụ thân sinh: Phó bảng Nguyễn Sinh Sắc (1862-1929) và Hoàng Thị Loan (1868-1901)

Cụ thân sinh
Nguyễn Sinh Sắc
(1862 – 1929)

**Quê hương
và gia đình là cái nôi nuôi
dưỡng tư tưởng yêu nước
và chí hướng cách mạng
của Hồ Chí Minh**

Thân mẫu
Hoàng Thị Loan
(1868 1901)

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VĨ ĐẠI
SỐNG MÃI TRONG SỰ NGHIỆP CỦA CHÚNG TA

Nguyễn Sinh Sắc
(1862-29/11/1929)

1894

Đỗ cử nhân
kỳ thi
Hương

1902 - 1909

Thừa biện bộ
Lễ

5/1907

Tri huyện
Bình Khê
(Bình Định)

Cuối đời

Sa đéc –
Bốc thuốc

Cuộc đời thanh sạch, không vì lợi danh, có chí hướng

Gia đình

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VĨ ĐẠI SỐNG MÃI TRONG SỰ NGHIỆP CỦA CHÚNG TA

Hoàng Thị Loan
(1868-10/02/1901)

-Lấy chồng vào năm 15 tuổi.

-Khi gia đình ở Huế, bà làm nghề dệt vải vất vả một tay nuôi sống cả gia đình.

-1900, sau khi sinh người con thứ tư là Nguyễn Sinh Xin, trong hoàn cảnh khó khăn ,bà sinh bệnh rồi qua đời

➔ Bà là một phụ nữ cần mẫn, đảm đang, đôn hậu ,hết lòng thương yêu cho chồng con

Chị gái : Nguyễn Thị Thanh (1884-1954)
Anh trai: Nguyễn Sinh Khiêm (1888- 1950)

Bà Nguyễn Thị Thanh
(1884 - 1954)

**Quê hương
và gia đình là cái
nôi nuôi dưỡng tư
tưởng yêu nước và
chí hướng cách
mạng của Hồ Chí
Minh**

Ông Nguyễn Sinh Khiêm
(1888 – 1950)

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VĨ ĐẠI SỐNG MÃI TRONG SỰ NGHIỆP CỦA CHÚNG TA

Nguyễn Thị Thanh
(1884 – 1954)

- Có tên khác là Nguyễn Thị Bạch Liên
- Có thời gian hoạt động tích cực chống Pháp dưới ngọn cờ yêu nước của chí sĩ Phan Bội Châu
- 1918, bà phối hợp với Nguyễn Kiên tổ chức lấy trộm súng trong doanh trại lính khố xanh, bị phát giác nên bà bị bắt và nhốt vào nhà tù tra tấn dã man

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VĨ ĐẠI SỐNG MÃI TRONG SỰ NGHIỆP CỦA CHÚNG TA

Nguyễn Sinh Khiêm
(1888-1950)

- Thời thanh niên, ông tham gia các hoạt động yêu nước chống thực dân và phong kiến nên từng bị tù đày nhiều năm.
- Năm 1941, ông bị buộc phải trở lại Huế để Pháp dễ bề theo dõi ông.
- Sau ngày Nhật đảo chính Pháp (9/3/1945), ông và một số người hay bút đàm với người Nhật để tìm hiểu tình hình chiến tranh giữa Nhật và Đồng Minh, đặc biệt là với quân đội Liên Xô.

- - Bước đầu tiếp xúc với văn hóa phương Tây, “*Khi tôi độ mười ba tuổi, lần đầu tiên tôi được nghe ba chữ Pháp: Tự do, Bình đẳng, Bác ái... Và từ thưở ấy, tôi muốn làm quen với nền văn minh Pháp, muốn tìm xem những gì ẩn đằng sau những chữ ấy... Vậy thì phải làm thế nào bây giờ? Tôi quyết định tìm cách đi ra nước ngoài*”.

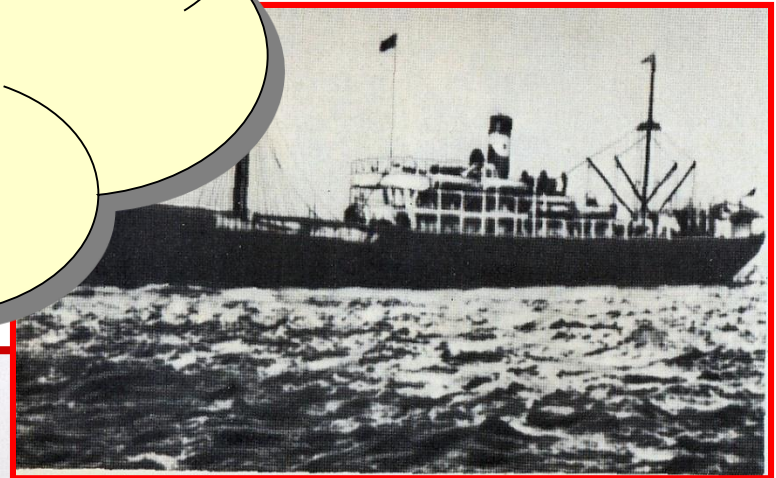
- - Cuối thời kỳ, Hồ Chí Minh đã có được nhận thức đúng đắn về ưu điểm và hạn chế của các con đường cứu nước của cha ông, từ đó quyết định **đi sang phương Tây để tìm con đường cứu nước mới năm 21 tuổi.**
- Lý do chính của việc HCM đến Pháp là để tìm hiểu văn minh Pháp

3.2. Giai đoạn tìm tòi con đường cứu nước, giải phóng dân tộc (1911-1920)

- Ngày 5/6/1911, Hồ Chí Minh ra đi tìm con đường cứu nước, cứu dân, khởi đầu từ hành trình trên con tàu Đô đốc Latouche Tréville. Sau 6 năm bôn ba ở khắp các châu lục, Người đã trở lại Pháp, đích đến ban đầu, và bắt đầu tham gia vào các hoạt động xã hội.

Ngày 5/6/1911, tại bến cảng Nhà Rồng, người thanh niên yêu nước Nguyễn Tất Thành đó lờn chiếc tàu buyn của Phỏp (Đụ đốc Latouche-Tréville) sang phương Tõy tởm đờng cứu nước..

Bến cảng Nhà Rồng đầu thế kỷ XX, nơi Nguyễn Tất Thành rời Tổ quốc đi tìm đường cứu nước.

Bác lấy tên là Văn Ba với nghề phụ bếp.

“Ở ĐÂU NHÂN DÂN LAO ĐỘNG CŨNG LÀ BẠN Ở ĐÂU CHỦ NGHĨA ĐẾ QUỐC CŨNG LÀ THÙ”

Pháp
(1911)

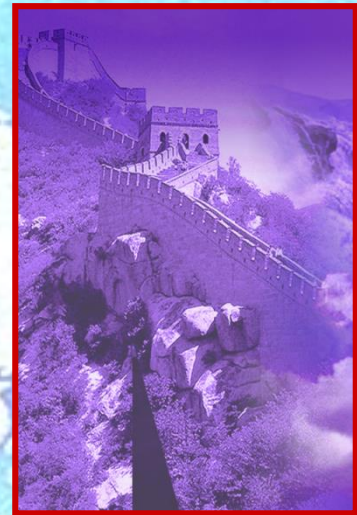
Mỹ
(1912–
1913)

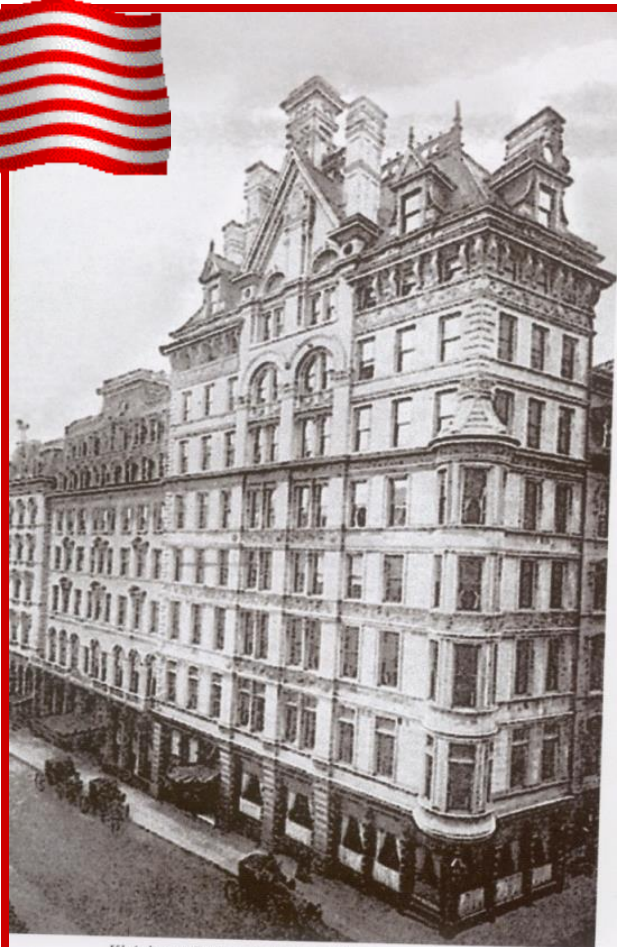
Anh
(1914 –
1917)

Liên Xô
(1923 –
1924)

Trung
Quốc
(1924 –
1930)⁷²

Khách sạn Parker ở thành phố Boston, nước Mỹ, nơi Nguyễn Tài Thành làm thuê trong những năm 1912-1913.

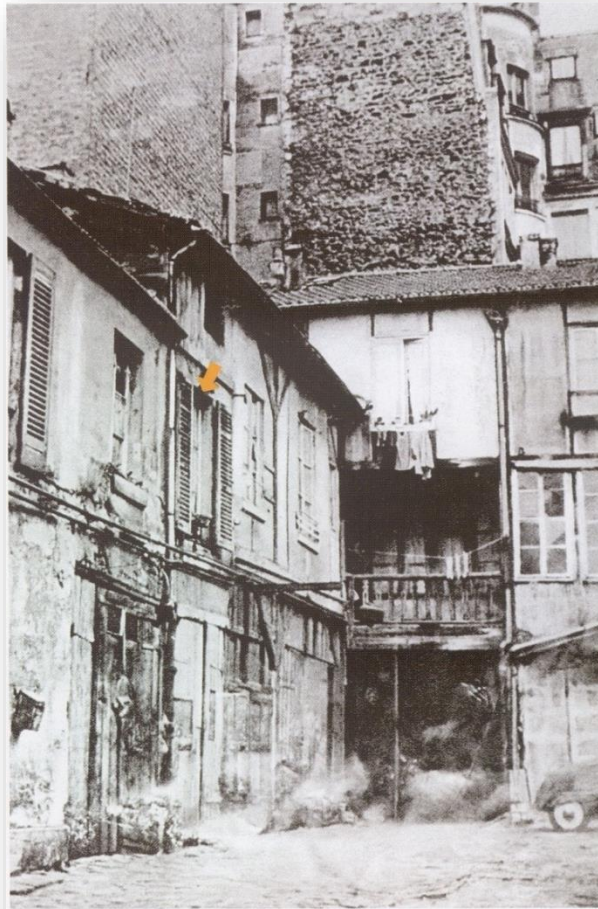

Khách sạn Cacleton (Carlton) ở Luân Đôn, nước Anh, nơi Nguyễn Tài Thành làm thuê trong những năm 1914-1917.

Viên gạch. Nguyễn Ái Quốc dùng để sưởi ấm trong những ngày đông giá lạnh ở Paris, nước Pháp.

Ngôi nhà số 9, ngõ Công Poanh (Compoint), Paris, nơi ở của Nguyễn Ái Quốc từ năm 1921 đến năm 1923.

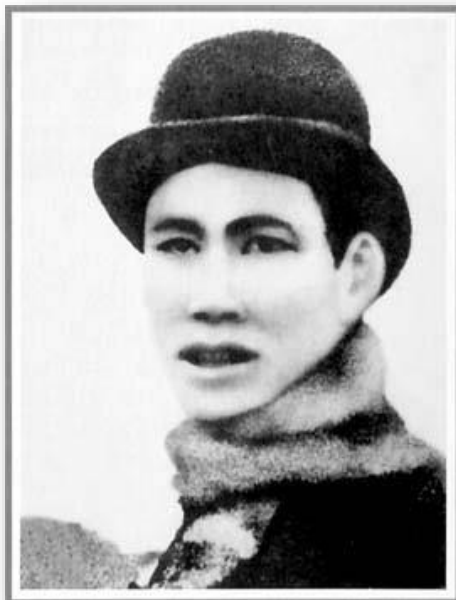

Danh thiếp thợ ảnh của Nguyễn Ái Quốc trong thời kỳ hoạt động ở Paris, Pháp (1919-1923).

BÀN GHẾ LÀM VIỆC CỦA NGUYỄN ÁI QUỐC TRONG CĂN PHÒNG Ở TRƯỞ TẠI NHÀ SỐ 9 NGÕ COMPOANG, PARIS.

PHẢI DỰA VÀO SỨC MẠNH CỦA CHÍNH DÂN TỘC MÌNH

REVENDEICATIONS
DU
Peuple Annamite

Depuis la victoire des Alleés, tous les peuples assujettis français ont d'espérer dans la perspective de l'ère du droit et de justice qui doit s'ouvrir pour eux du sort, des engagements formels et solennels, qui devaient les rendre, au-delà de la lutte, des associés de l'Entente dans la lutte de la civilisation contre la Barbarie.

En attendant que le principe des Nations Unies passe du domaine de l'idéal dans celui de la réalité par la reconnaissance effective du droit sacré pour les peuples de disposer d'eux-mêmes, le Peuple de l'ancien Empire d'Annam, au-delà de l'Indo-Chine Française, présente aux Hautes Gouvernements de l'Entente en général et à l'honorable Gouvernement Français en particulier les huit revendications suivantes :

- 1° Amnistie générale en faveur de tous les condamnés politiques indigènes.
- 2° Réforme de la justice indochinoise par l'accès aux indigènes des mêmes garanties judiciaires qu'aux Européens, et la suppression complète et définitive des Tribunaux d'exception qui sont des instruments de terreur et d'oppression contre la partie la plus honnête du peuple Annamite :
- 3° Liberté de Presse et d'opinion ;
- 4° Liberté d'association et de réunion ;
- 5° Liberté d'émigration et de voyage à l'étranger ;
- 6° Liberté d'enseignement et création dans toutes les provinces des écoles d'enseignements techniques et professionnels à l'usage des indigènes ;
- 7° Remplacement du régime des décrets par le régime des lois ;
- 8° Délégation permanente d'indigènes élus auprès du Parlement Français pour le tenir au courant des desiderata indigènes ;

Le Peuple Annamite, en présentant les revendications ci-dessus formulées, compte sur la justice mondiale de votre Parlement et vous recommande en particulier à la bienveillance de votre Haute Assemblée Française qui dans son sein abrite ses colonnes et qui, la France étant une République, est censée l'avoir prise sous sa protection. En se réclamant de la protection du Peuple Français, le Peuple Annamite, bien loin de s'humilier, s'honore au contraire : car il sait que le Peuple Français représente la liberté et la justice, et se reconnaît ainsi à son idéal de Fraternelle universelle. En conséquence, en écoutant la voix des opprimés, le Peuple Français fera son devoir envers la France et envers l'humanité.

Pour le Peuple Annamite
NGUYỄN ÁI QUỐC

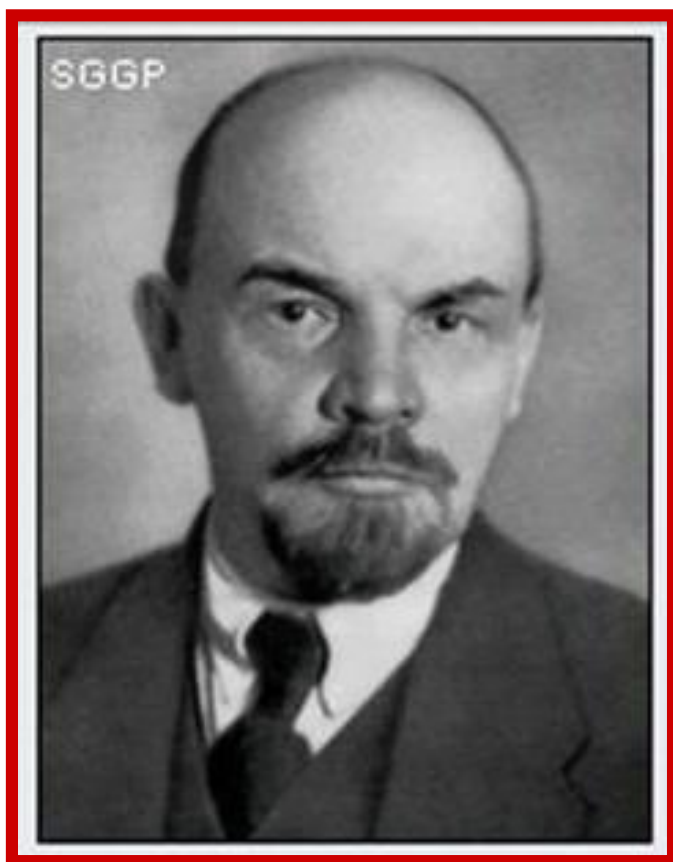
TRÍCH DỊCH 8 ĐIỂM TRONG BẢN

- 1) Ân xá cho tất cả những người bị xử tử phạm pháp.
- 2) Cải cách nền pháp luật Đông - Dương để cho người bản xứ được hưởng cùng được hưởng về pháp lý quyền công dân, xóa bỏ hoàn toàn và triệt để các tòa án đặc biệt dùng làm công cụ khủng bố và đối với bộ phận thiểu số trong dân An-Nam :
- 3) Quyền tự do báo chí và ngôn luận ;
- 4) Quyền tự do lập hội và hội họp ;
- 5) Quyền tự do xuất nhập và đi du lịch nước ngoài ;
- 6) Quyền tự do lập các trường kỹ thuật chuyên nghiệp ở tất cả các tỉnh cho người bản xứ học ;
- 7) Thay chế độ ra các sắc lệnh bằng chế độ ra các đạo luật ;
- 8) Có đại biểu thường trực của người bản xứ do người bản xứ bầu ra tại nghị viện Pháp để giúp những quyền lợi của người bản xứ .

Hội nghị Véc – xay (Pháp) của các nước đồng minh thắng trận 1919

Bản yêu sách 8 điểm của Nguyễn Ái Quốc gửi tới Hội nghị Véc – xay

*Bản sơ thảo
lần thứ nhất*

**NHỮNG
LUẬN CƯƠNG
VỀ CÁC VẤN ĐỀ
DÂN TỘC VÀ
THUỘC ĐỊA**

V.I. LÊNIN

***Lênin và tổ chức thụng qua tại đại hội II
của Quốc tế cộng sản (1920) đó tổ chức
mạnh mẽ đến tư tưởng của Nguyễn Ái
Quốc***

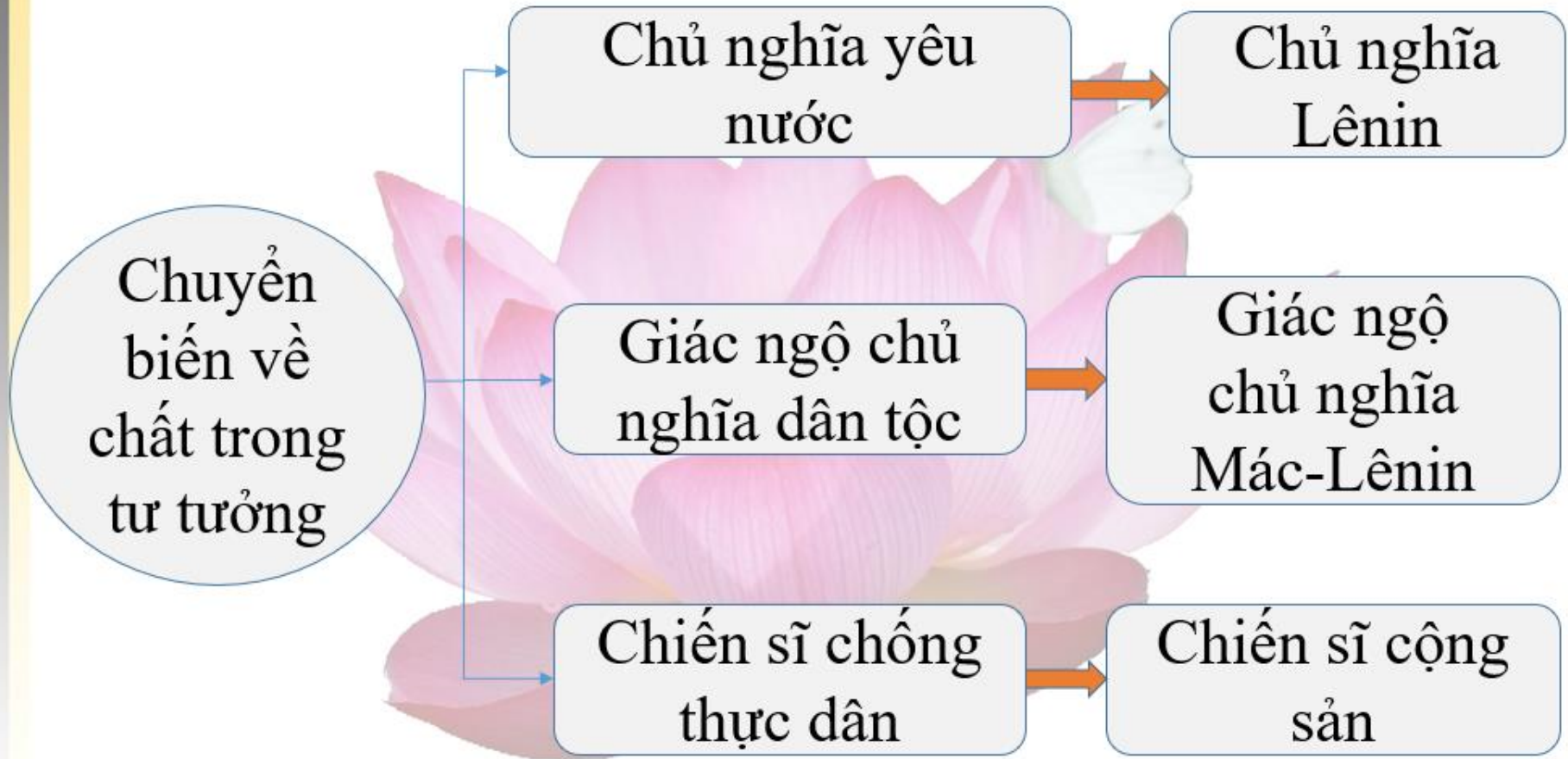
Muốn cứu nước và giải phóng dân tộc,
không có con đường nào khác con đường

cách mạng vô sản

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VĨ ĐẠI SỐNG MÃI TRONG SỰ NGHIỆP CỦA CHÚNG TA

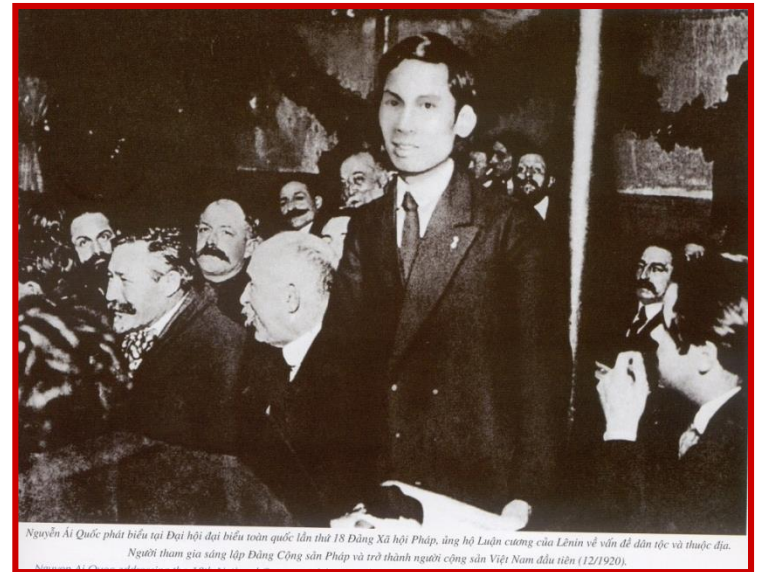
Thời kì 1911-1920

Từ chủ nghĩa yêu nước chân chính
đến chủ nghĩa cộng sản,
Từ một thanh niên yêu nước trở thành
người chiến sĩ cộng sản đầu tiên của dân tộc.

Toàn cảnh Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ 18 Đảng Xã hội Pháp ở thành Tula, Nguyễn Ái Quốc tham dự với tư cách là đại biểu Đông Dương, 12/1920 (Nguyễn Ái Quốc ngồi đầu dãy bàn thứ hai, phía tay trái Đoàn Chủ tịch).

Nguyễn Ái Quốc phát biểu tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ 18 Đảng Xã hội Pháp, ủng hộ Luận cương của Lênin về vấn đề dân tộc và thuộc địa. Người tham gia sáng lập Đảng Cộng sản Pháp và trở thành người cộng sản Việt Nam đầu tiên (12/1920).

*Nguyễn Ái Quốc tại đại hội
Tula
Thống 12/1920*

Chuyển
biến tt

NAQ tìm đường cứu nước

Khẳng định CN Mác- Lênin

Dự Đại hội Tua

Độc luận cương của Lênin

Vào Đảng XH Pháp. Gửi yêu sách 8 điểm

Lập hội người VN yêu nước

6/1911

1917

1919

7/1920

12/1920

Thời gian

- Qua 10 năm tìm đường cứu nước, Hồ Chí Minh đã tìm thấy con đường đi cho dân tộc mình: *muốn cứu nước và giải phóng dân tộc, không có con đường nào khác con đường cách mạng vô sản*. Đây là một bước ngoặt trong cuộc đời và tư tưởng Hồ Chí Minh, từ chủ nghĩa yêu nước, Người đã đến với chủ nghĩa Mác- Lênin, từ một chiến sĩ chống thực dân phát triển thành chiến sĩ cộng sản Việt Nam.

3.3. Giai đoạn hình thành về cơ bản tư tưởng về con đường cách mạng Việt Nam (1921-1930)

HOẠT
ĐỘNG
TẠI
PHÁP

... (text continues from previous page) ...

... (text continues from previous page) ...

... (text continues from previous page) ...

... (text continues from previous page) ...

... (text continues from previous page) ...

TURLUPINADES OU VARENNE ET PHAM-BOI-CHAU

... (text continues from previous page) ...

... (text continues from previous page) ...

... (text continues from previous page) ...

... (text continues from previous page) ...

... (text continues from previous page) ...

BÀI 'TRÒ LỐ HAY VAREN VÀ PHAN BỘI CHÂU' CỦA NGUYỄN ÁI QUỐC ĐĂNG BÁO LE PARI A SỐ 36 - 37 (THÁNG 9 VÀ THÁNG 10 - 1925).

... (text continues from previous page) ...

INDO-CHINE
 Sous l'égide de...
 ... (text continues) ...

... (text continues from previous page) ...

BÀI DƯỚI SỰ BẢO HỘ CỦA... (ĐĂNG BÁO NHÂN ĐẠO 17-8-1922).

NHÒN ĐỒN
LẠO ĐỘ NG
CHÍNH QUỐC

CHỦ
NGHĨA
TỰ
BẢN

NHÒN ĐỒN
LẠO ĐỘ NG
THỤ Ộ C ĐỊA

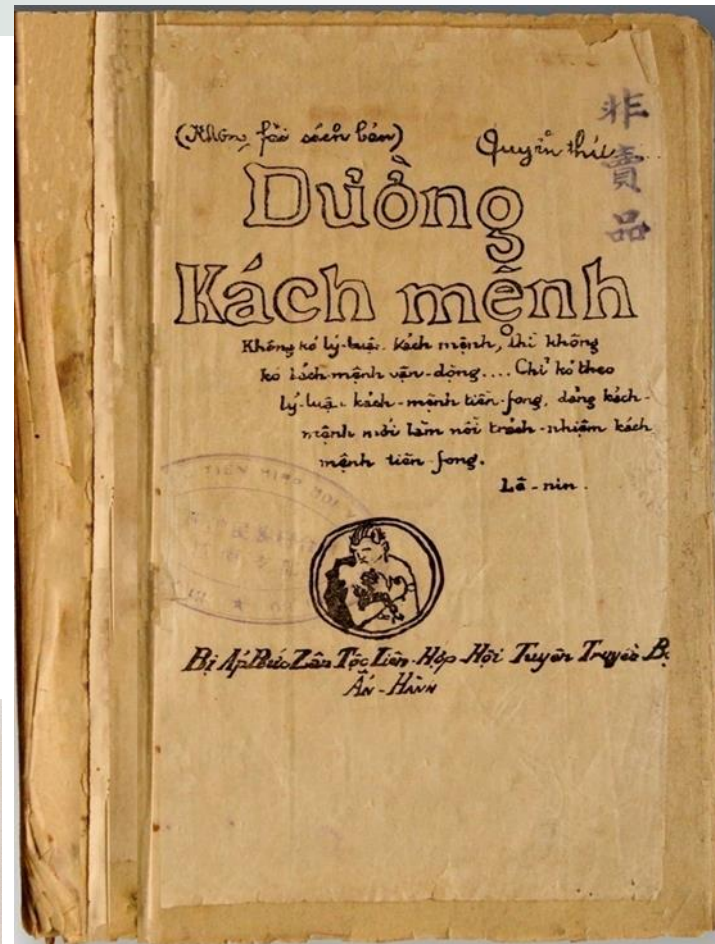

Nguyễn ái Quốc dự đại hội V của Quốc tế công sản (7/1924)

Nguyễn Ái Quốc với một số đại biểu dự Đại hội Quốc tế Công sản lần thứ V (7/1924).

“Cách mạng giải phóng dân tộc ở thuộc địa
có thể nổ ra và giành thắng lợi trước
cách mạng vô sản ở chính quốc”

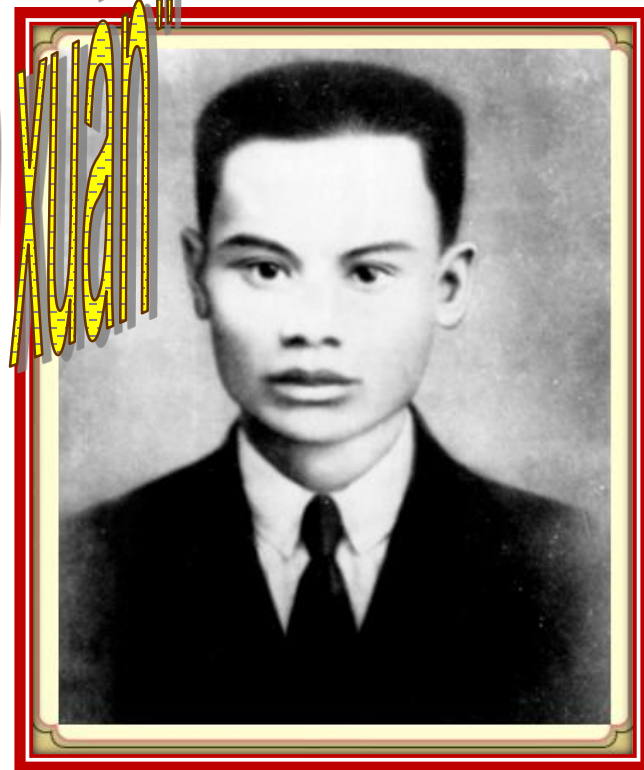

Người mở các lớp huấn luyện chính trị tại Quảng Châu (Trung Quốc)

“Như” cánh chim én nhỏ báo hiệu mùa xuân

*Chân dung Phạm Hồng Thái
và mộ tại Quảng Châu, Trung Quốc*

Hội Việt Nam cách mạng
thanh niên(6/1925)

Cộng sản đoàn (2/1925)

Tâm tâm xã (1923)

**“Là quả trứng từ
đó nở ra con chim
non cộng sản”**

*Nguyễn Ái Quốc thời
kỳ hoạt động ở
Trung Quốc*

CÁC ĐỒNG CHÍ ĐỨNG ĐẦU TỔNG BỘ ĐẦU TIÊN CỦA HỘI VIỆT NAM CÁCH MẠNG THANH NIÊN

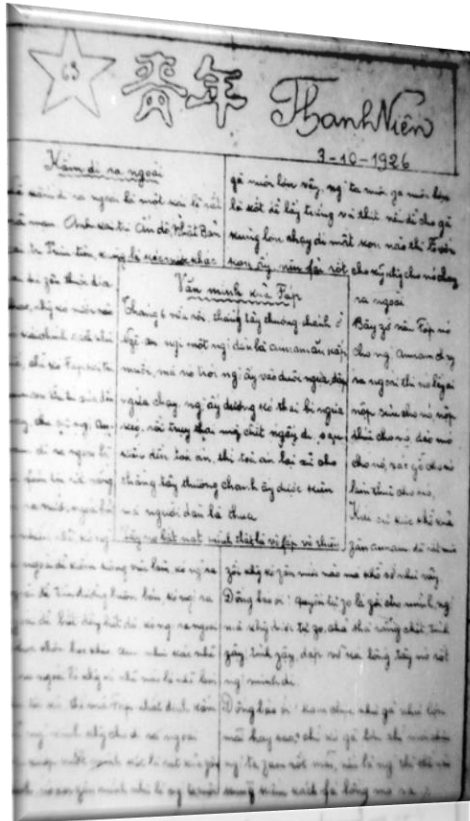
Nguyễn Ái Quốc

Lờ Hồng Sơn

Hồ Tụng Mậu

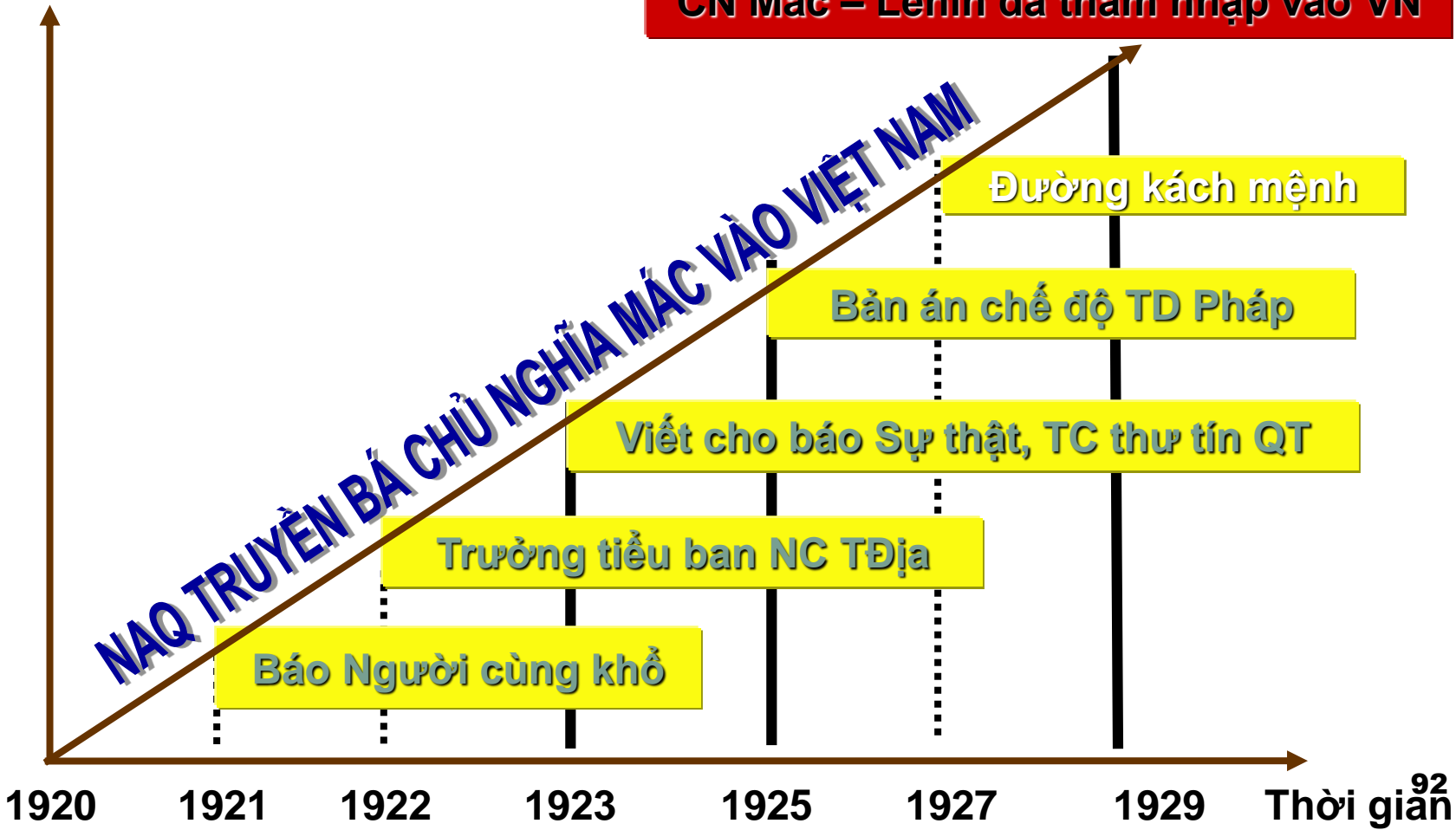
**BÁO "THANH NIÊN",
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA HỘI**

**Số nhà 13/1 phố Văn Minh – Trụ sở của
Hội Việt Nam cách mạng thanh niên**

NAQ TRUYỀN BẮC CHỦ NGHĨA MÁC VÀO VIỆT NAM

CN Mác – Lênin đã thâm nhập vào VN

Nhà Hợp tác tại Nakhon Phanôm, Thái Lan, một trong những địa điểm Nguyễn Ái Quốc đã ở và vận động phong trào yêu nước của kiều bào Việt Nam ở Thái Lan, 1928-1929.

Encarta Interactive World Atlas, Photo Researchers, Inc./Will and Deni McIntyre

Hồng Kông ngày nay - Nơi đã diễn ra hội nghị hợp nhất thành lập Đảng cộng sản Việt Nam 1930

**Toàn cảnh Hội nghị thành lập đảng 2/1930 tại
Cửu Long (Hong Cảng, Trung Quốc)**

Những đại biểu tham gia Hội nghị thành lập Đảng

- Trong giai đoạn này, *tư tưởng Hồ Chí Minh về con đường cách mạng Việt Nam* đã được hình thành:
- + Cách mạng giải phóng dân tộc trong thời đại mới phải đi theo con đường cách mạng vô sản. Giải phóng dân tộc phải gắn liền với giải phóng nhân dân lao động, giải phóng giai cấp công nhân, phải kết hợp độc lập dân tộc với chủ nghĩa xã hội

- + *Cách mạng thuộc địa và cách mạng vô sản ở chính quốc có quan hệ mật thiết với nhau. Cách mạng thuộc địa không lệ thuộc vào cách mạng ở chính quốc mà có tính chủ động, độc lập. Cách mạng thuộc địa có khả năng giành thắng lợi trước cách mạng vô sản ở chính quốc và giúp cho cách mạng ở chính quốc trong nhiệm vụ giải phóng hoàn toàn.*

-
- + Cách mạng thuộc địa trước hết là một cuộc “dân tộc cách mệnh”, đánh đuổi đế quốc xâm lược, giành lại độc lập tự do.
  - + Giải phóng dân tộc là việc chung của cả dân chúng; phải tập hợp lực lượng dân tộc thành một sức mạnh lớn để chống đế quốc và tay sai.

-
- + *Phải đoàn kết và liên minh với các lực lượng cách mạng quốc tế, song phải nêu cao tinh thần tự lực tự cường, không được ỷ lại chờ đợi sự giúp đỡ của quốc tế.*

- + *Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng, của cả dân tộc đại đoàn kết. Phải tổ chức quần chúng, lãnh đạo và tổ chức đấu tranh bằng các hình thức và khẩu hiệu thích hợp. Phương pháp đấu tranh để giành chính quyền, giành lại độc lập tự do là bằng bạo lực quần chúng và có thể bằng phương thức khởi nghĩa dân tộc.*

- + *Cách mạng muốn thành công trước hết phải có Đảng cách mạng lãnh đạo, vận động và tổ chức quần chúng đấu tranh. Đảng có vững cách mạng mới thành công, cũng như người cầm lái có vững thuyền mới chạy đúng hướng, tới đích. Đảng phải có lý luận làm cốt...*

- Cùng với chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng cách mạng của Hồ Chí Minh trong những năm 20 của thế kỷ XX được truyền bá vào Việt Nam, làm cho phong trào dân tộc và giai cấp ở nước ta trở thành phong trào tự giác, dẫn đến sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam ngày 3-2-1930.

3.4. Giai đoạn vượt qua thử thách, kiên trì con đường đã xác định cho cách mạng Việt Nam (1930 - 1945)

- - Hồ Chí Minh đã thành lập được Đảng cộng sản Việt nam, xây dựng cương lĩnh, định ra đường lối cách mạng tư sản dân quyền và thổ địa cách mạng để đi tới xã hội cộng sản, tổ chức quần chúng đấu tranh.
- - Trong mấy năm đầu của những năm 1930, Hồ Chí Minh đã kiên trì giữ vững quan điểm cách mạng của mình, vượt qua khuynh hướng “tả” đang chi phối Quốc tế Cộng sản, chi phối Ban chấp hành Trung ương Đảng, phát triển thành chiến lược giải phóng dân tộc, xác lập tư tưởng độc lập, tự do, dẫn đến thắng lợi của cách mạng tháng Tám năm 1945, nước Việt nam dân chủ cộng hoà đã ra đời.

Ngục Victoria, nơi giam giữ Nguyễn Ái Quốc thời gian Người bị bắt ở Hồng Kông (1931-1933).

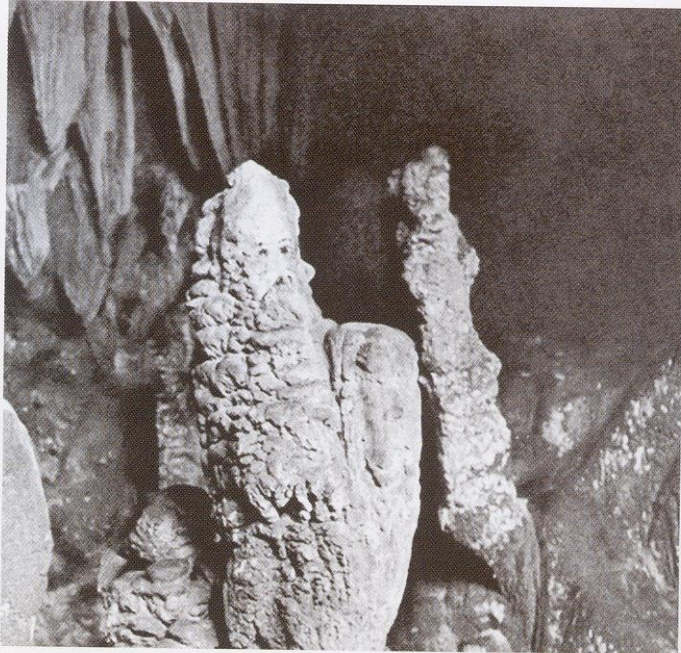

**Nh ngục Victoria ở Hồng Kông, nơi Người bị giam
(1931 – 1933) v Nguyễn Ái Quốc khi vừa ra khỏi
nh tự**

28.1.1941, Nguyễn Ái Quốc đặt chõn tới biên giới nước ta ở cột mốc 108 tại Hà Quảng, Cao Bằng sau 30 năm xa cõch

Tượng Các Mác, do Nguyễn Ái Quốc tạc ở hang Cốc Bó, Cao Bằng.

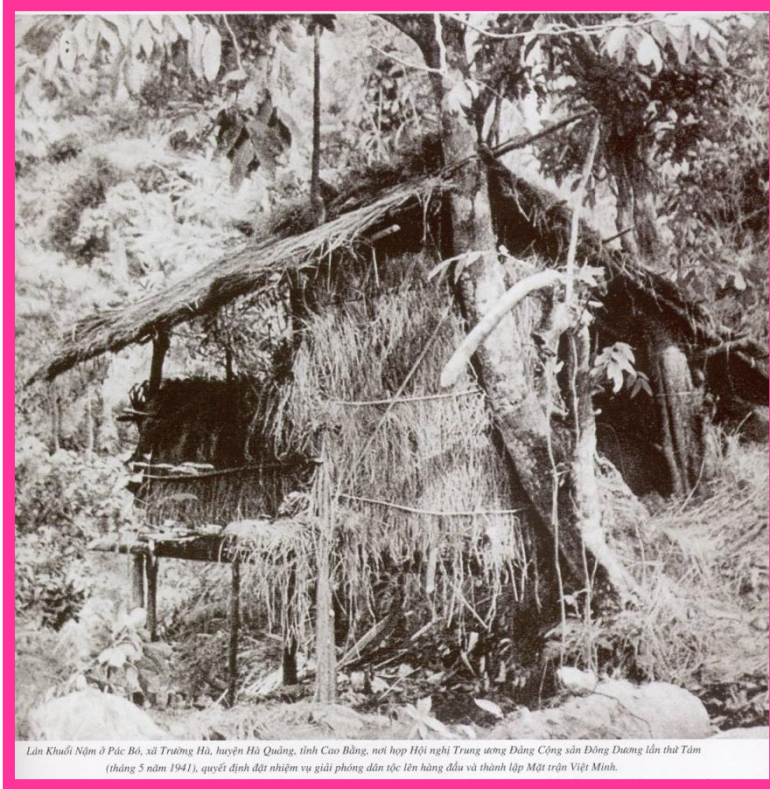
Đây suối Lênin kia núi Mác

Bàn ghế đá bên suối Lênin, nơi Nguyễn Ái Quốc làm việc trong những ngày đẹp trời. Tại đây, Người đã dịch cuốn Lịch sử Đảng cộng sản Bônscvích Liên Xô ra tiếng Việt và soạn thảo nhiều tài liệu khác...

*“Bàn đá chông chênh dịch sử đảng
Cuộc đời cách mạng thật là sang”*

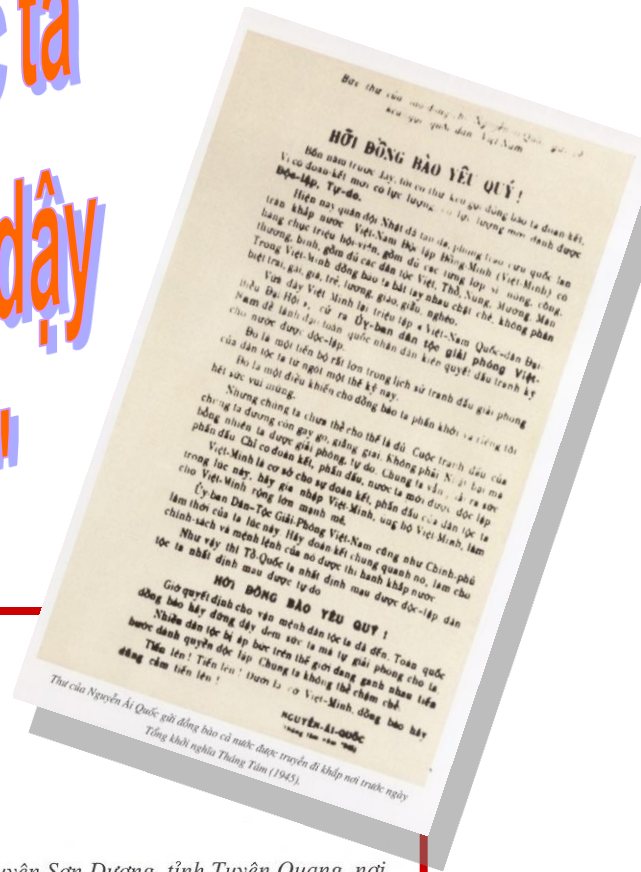

Lán Khuổi Nậm ở Pác Bó, xã Trường Hà, huyện Hà Quảng, tỉnh Cao Bằng, nơi họp Hội nghị Trung ương Đảng Cộng sản Đông Dương lần thứ Tám (tháng 5 năm 1941), quyết định đặt nhiệm vụ giải phóng dân tộc lên hàng đầu và thành lập Mặt trận Việt Minh.

**Lán Khuổi Nậm –
Nơi Nguyễn Ái Quốc triệu
tập và chủ trì hội nghị
Ban chấp hành trung
ương đảng lần thứ 8
(5/1941) –
Hội nghị đánh dấu sự trở
về của tư tưởng Nguyễn
Ái Quốc trong
Cương lĩnh đầu tiên**

Bác lấy danh nghĩa đại diện
Quốc tế Cộng sản để chủ trì

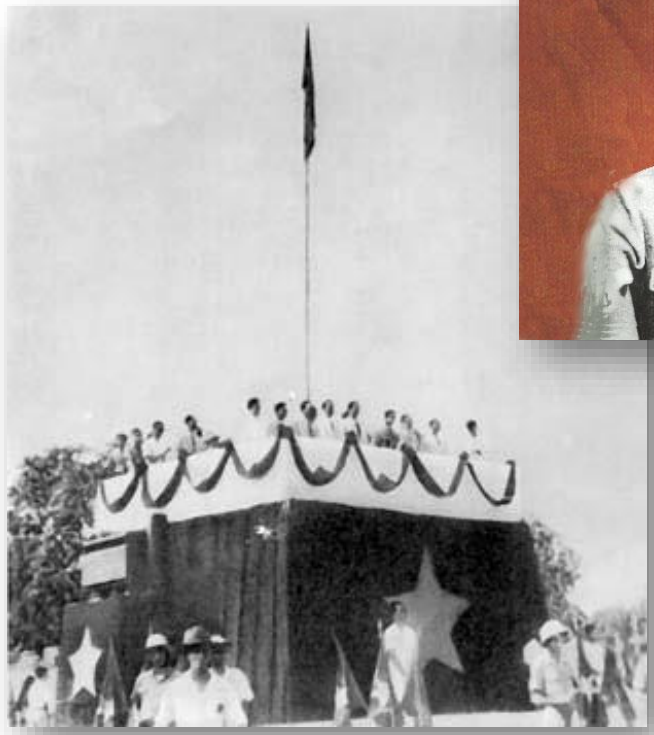
"Giờ quyết định cho vận mệnh dân tộc ta đã đến. Toàn quốc đồng bào hãy đứng dậy đem sức ta mà tự giải phóng cho ta"

Đình Tân Trào, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang, nơi diễn ra Quốc dân Đại hội do Việt Minh triệu tập tháng 8 năm 1945, quyết định Tổng khởi nghĩa, bầu ra Ủy ban dân tộc giải phóng do Hồ Chí Minh làm Chủ tịch.

Tan Trao communal house, Son Duong district, Tuyen Quang province, where Viet Minh convened the National Congress on August 18, 1945 to decide the general uprising, and elect the Vietnam National Committee for Liberation with Ho Chi Minh as President.

Hồ Chí Minh đọc Tuyên ngôn độc lập sáng ngày 2/9/1945 tại quảng trường Ba Đình, khai sinh ra nước Việt Nam dân chủ cộng hòa

3.5. Giai đoạn phát triển tư tưởng về kháng chiến kiến quốc (1945-1969)

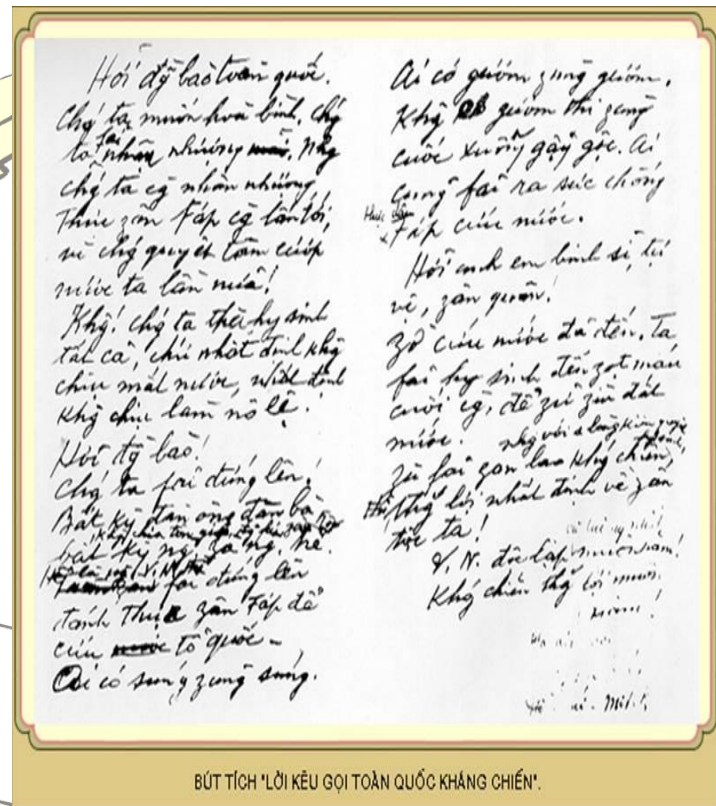
- Trong hoàn cảnh mới, tư tưởng Hồ Chí Minh có bước phát triển mới, trong đó nổi bật là các nội dung lớn sau:
  - + Tư tưởng kết hợp kháng chiến với kiến quốc.
  - + Tư tưởng chiến tranh nhân dân, toàn dân, toàn diện, lâu dài, dựa vào sức mình là chính.
  - + Xây dựng Đảng Cộng sản với tư cách là một Đảng cầm quyền...

- Trước khi qua đời, Hồ Chí Minh để lại **Di chúc**, kết tinh trong đó cả tinh hoa tư tưởng, đạo đức và tấm lòng gắn bó tha thiết với toàn Đảng, toàn dân của Người. Di chúc đã tổng kết sâu sắc những bài học đấu tranh và thắng lợi của cách mạng Việt nam, đồng thời vạch ra những định hướng mang tính cương lĩnh cho sự phát triển đất nước và dân tộc sau khi kháng chiến thắng lợi.

- Tổng kết hợp kháng chiến và kiến quốc.

... Không! Chúng ta thà hy sinh tất cả,
 chứ nhất định không chịu mất nước,
 nhất định không chịu làm nô lệ...

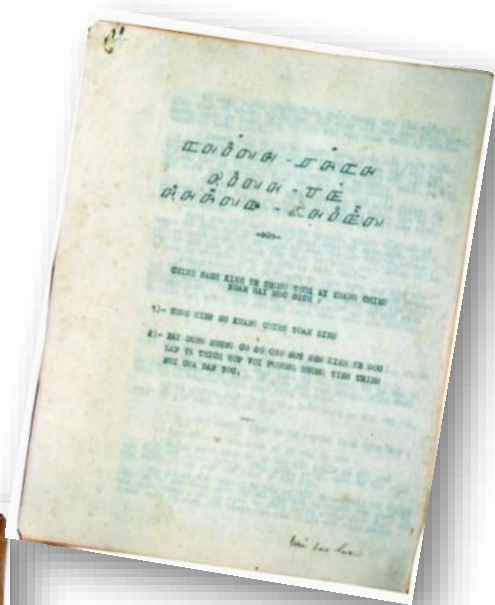
BÚT TÍCH 'LỜI KÊU GỌI TOÀN QUỐC KHÁNG CHIẾN'.

- Hồ Chí Minh toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000, t.4, tr. 480 -

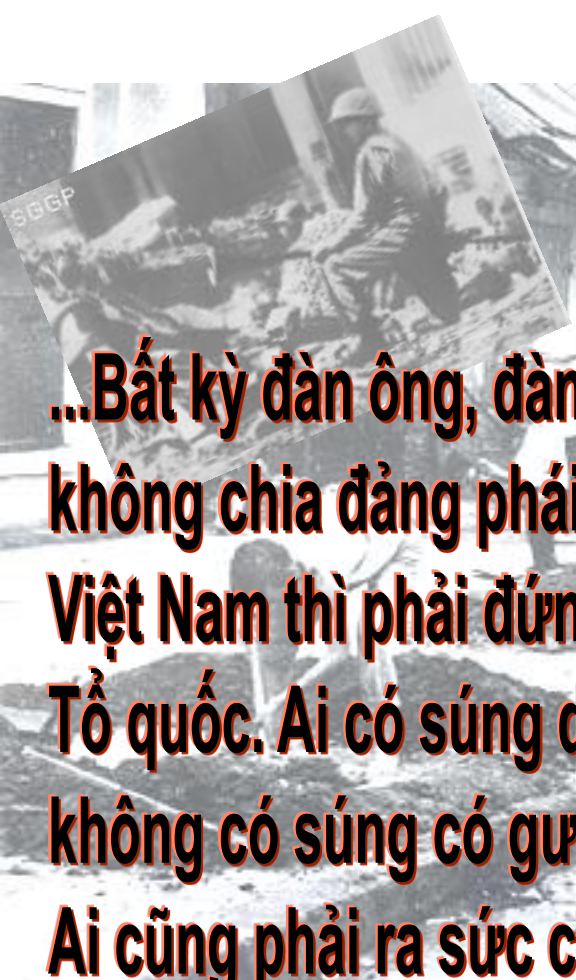

**“Tăng gia sản xuất ! Tăng gia sản xuất ngay!
Đó là khẩu hiệu của chúng ta ngày nay, đó là
cách thiết thực để chúng ta giữ vững quyền
tự do, độc lập”**

(Hồ Chí Minh toàn tập, t.4, tr.115)

Hỡi dấy bào toàn quốc,
 Chạy tìm miền hòa bình, để
 ta được những mùa. Hỡi
 chị ta có nhà nhiều,
 Thưa anh chị em đất trời,
 ai cũng quyết tâm chiến
 diệt kẻ tàn ác!
 Hỡi! chị ta tha hương
 tản cư, chỉ nhất định phải
 chiến anh dũng, với kẻ
 không chịu làm nô lệ.
 Hỡi dấy bào!
 Chị ta phải đứng lên!
 Bất kỳ trên ông trời bao
 giờ, chị ta cũng phải
 chiến anh dũng, với kẻ
 không chịu làm nô lệ.
 Anh! Chị! em! anh chị em!
 Chiến anh dũng, với kẻ
 không chịu làm nô lệ -
 Ai có súng dùng súng -
 Ai có gươm dùng gươm.

Ai có gươm dùng gươm,
 Không có gươm thì dùng
 cuốc, xẻng, gậy, gộc. Ai
 cũng phải ra sức chống
 thực dân cướp nước.
 Hỡi anh em binh sĩ, tự
 vệ, dân quân!
 Góp sức chiến đấu đến tột
 cùng, để giải phóng đất
 nước, xây dựng quê hương
 mới. Ai cũng phải ra sức
 chống thực dân, đế quốc,
 chiến anh dũng, với kẻ
 không chịu làm nô lệ!
 Hỡi anh chị em!
 Chiến anh dũng, với kẻ
 không chịu làm nô lệ!
 Ai có súng dùng súng -
 Ai có gươm dùng gươm.

BƯT TÍCH "LỜI KÊU GỌI TOÀN QUỐC KHÁNG CHIẾN".

...Bất kỳ đàn ông, đàn bà, bất kỳ người già, người trẻ, không chia đảng phái, tôn giáo, dân tộc. Hễ là người Việt Nam thì phải đứng lên đánh thực dân Pháp để cứu Tổ quốc. Ai có súng dùng súng, ai có gươm dùng gươm, không có súng có gươm thì dùng cuốc, thuổng, gậy, gộc. Ai cũng phải ra sức chống thực dân Pháp cứu nước.

- Hồ Chí Minh toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2000, t.4, tr. 480 -

- Tổng chiến tranh nhân dân

KHÁNG CHIẾN TOÀN DIỆN

1

Đấu tranh
Quân sự

2

Đấu tranh
Chính trị

3

Đấu tranh
Ngoại giao

4

Đấu tranh
Kinh tế

5

Đấu tranh
văn hóa
tư tưởng

Ngoại giao

“Văn hóa văn nghệ là một mặt trận!”
“Chiến trường không súng đạn mà là một mặt trận”

- Tổng chiến tranh nhân dân

**Bộ đội ta cắm cờ trên nóc hầm
Đờ - cát (7/5/1954)**

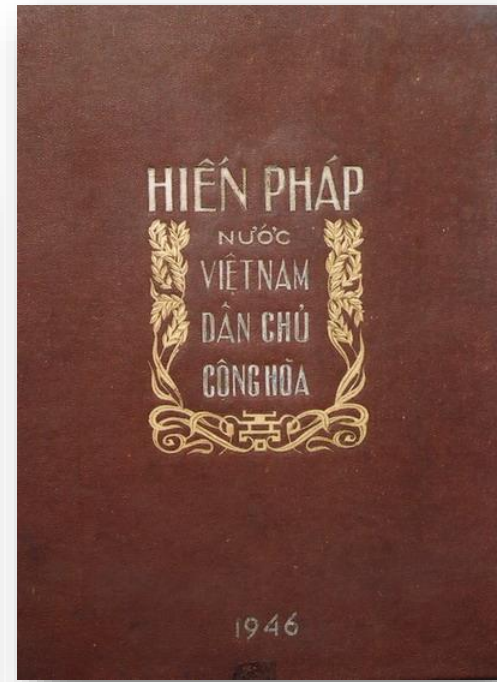
**Bác Hồ cùng Võ Nguyên Giáp,
Trường Chinh, Phạm Văn Đồng
bàn kế hoạch tác chiến Điện Biên
Phủ**

**Bác Hồ lên thăm trận địa
Biên Giới (1950)**

- Tổng xây dựng Nhà nước của dân, do dân, vì dân

Đội hình thống nhất Mặt trận Việt Minh và Hội Liên
Việt thành
Mặt trận Liên Việt (1946)

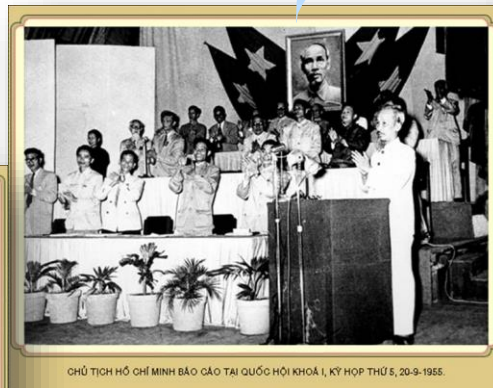
Hiến pháp 1946 – Hiến pháp đầu tiên của nước Việt Nam dân chủ cộng hòa

- Tổng xây dựng Nhà nước của dân, do dân, vì dân

Một số hoạt động của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong lĩnh vực xây dựng Nhà nước

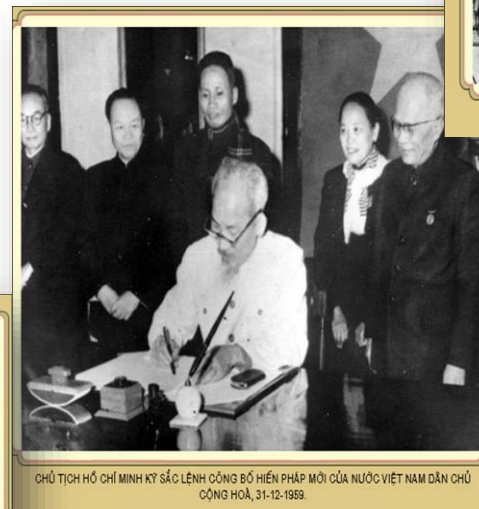
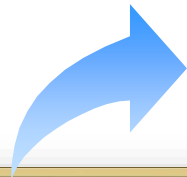

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH BÁO CÁO TẠI KỲ HỌP THỨ NHẤT QUỐC HỘI KHÓA I
NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA, 2-3-1946.

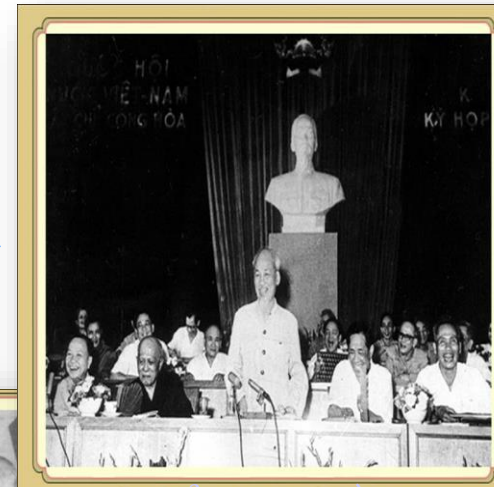
CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH BÁO CÁO TẠI QUỐC HỘI KHÓA I, KỲ HỌP THỨ 5, 20-9-1955.

Bác Hồ báo cáo tại kỳ
họp thứ nhất khóa I,
2-3-1946

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH KÝ SẮC LỆNH CÔNG BỐ HIẾN PHÁP MỜI GỬA NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ
CỘNG HÒA, 31-12-1959.

Bác Hồ báo cáo tại
kỳ họp thứ 5 Quốc
hội khóa I,
20-9-1955

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH TẠI HỘI NGHỊ QUỐC HỘI KHÓA III, 20-5-1968.

Chủ tịch Hồ Chí
Minh tại kỳ họp thứ
4 Quốc hội khóa III,
20-5-1968

Bác Hồ ký sắc lệnh
công bố Hiến pháp
mới,
31-12-1959

- Tổng xây dựng Đảng Cộng sản với t cách là một Đảng cầm quyền.

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH ĐỌC BÁO CÁO CHÍNH TRỊ TẠI ĐẠI HỘI ĐẢNG LAO ĐỘNG VIỆT NAM TOÀN QUỐC LẦN THỨ II.

**Đại hội Đảng lần thứ hai (1951)
thúc đẩy kháng chiến đi đến
thắng lợi**

**Đại hội Đảng lần thứ ba (1960)
đưa ra chiến lược cách mạng hai
miền**

III. Ý NGHĨA CỦA VIỆC HỌC TẬP, NGHIÊN CỨU TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

- **1. Tư tưởng Hồ Chí Minh là sự vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác-Lênin ở Việt Nam**
- **2. Cốt lõi của tư tưởng Hồ Chí Minh là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội**
- **3. Tư tưởng Hồ Chí Minh là mẫu mực của tinh thần độc lập, tự chủ, đổi mới và sáng tạo**

ý nghĩa học tập môn học này đối với sinh viên?

- a. Nâng cao năng lực tư duy lý luận và phương pháp công tác
- b. Bồi dưỡng phẩm chất đạo đức cách mạng và rèn luyện bản lĩnh chính trị
- c. Nâng cao lòng tự hào dân tộc, tự hào về Bác Hồ kính yêu

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh là sự vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác-Lênin ở Việt Nam

- - Tư tưởng Hồ Chí Minh được hình thành trên nền tảng thế giới quan và phương pháp luận của chủ nghĩa Mác-Lênin;
- - Hồ Chí Minh đã vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác-Lênin vào điều kiện cụ thể, phù hợp với Việt Nam, giải đáp những yêu cầu lý luận và thực tiễn của cách mạng Việt Nam. Cách mạng Việt Nam thắng lợi nhờ có chủ nghĩa Mác-Lênin đồng thời có tư tưởng Hồ Chí Minh.

2. Cốt lõi của tư tưởng Hồ Chí Minh là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội

- - Đây là mục tiêu theo đuổi suốt đời của Hồ Chí Minh; dưới ngọn cờ tư tưởng Hồ Chí Minh, cách mạng Việt Nam đã giành được những thắng lợi lịch sử có tầm vĩ đại;
- - Đây là một trong những năng lực nội sinh làm nền tảng cho sự phát triển đất nước trong giai đoạn hiện nay.

3. Tư tưởng Hồ Chí Minh là mẫu mực của tinh thần độc lập, tự chủ, đổi mới và sáng tạo

- - Hồ Chí Minh là con người của độc lập, tự chủ, đổi mới và sáng tạo. Luôn luôn xuất phát từ thực tế, hết sức tránh lặp lại những lối cũ, đường mòn, không ngừng đổi mới và sáng tạo là nét đặc sắc nhất của tinh thần Hồ Chí Minh, phong cách Hồ Chí Minh.

- - Thế giới ngày nay đang diễn biến hết sức phức tạp, chúng ta phải trở về với lời căn dặn của Chủ tịch Hồ Chí Minh: Học tập chủ nghĩa Mác-Lênin là học tập cái tinh thần cách mạng và khoa học, cái tinh thần biện chứng của chủ nghĩa Mác-Lênin để giải quyết cho tốt những vấn đề đang đặt ra trong thực tiễn đổi mới hiện nay, tức là phải luôn luôn biết gắn lý luận với thực tiễn, từ tổng kết thực tiễn mà bổ sung, làm phong phú thêm lý luận.

- - *Tóm lại*, nghiên cứu, học tập tư tưởng Hồ Chí Minh là để:
- + Thấm nhuần sâu sắc hệ thống quan điểm và phương pháp cách mạng Hồ Chí Minh;
- + Nâng cao thêm lòng yêu nước, tinh thần phục vụ nhân dân, đạo đức cách mạng của mỗi người;
- + Làm cho chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh thực sự trở thành nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động của chúng ta.

- Trong bài nói tại Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, ngày 15 tháng 5 năm 2003, Tổng bí thư Nông Đức Mạnh đã nói: “Học tập, vận dụng và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh, chúng ta cần vận dụng tinh thần cách mạng và khoa học của Người để giải quyết tốt những vấn đề đặt ra trong thực tiễn đổi mới hiện nay, luôn luôn gắn lí luận với thực tiễn, từ tổng kết thực tiễn mà bổ sung, làm phong phú thêm lí luận, trước hết về con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của nước ta và công tác xây dựng Đảng trong tình hình mới”.

*Xin
chân
thành cảm
ơn!*

